

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра європейської економіки і бізнесу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Міжнародні економічні відносини

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

29 «Міжнародні відносини»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

292 «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання: _____ очна (денна) _____

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему **«Взаємодія України з міжнародними фінансовими інституціями»**

здобувача _____ Пархомчук Катерини Русланівни _____

Науковий керівник: к.е.н., доцент Любачівська Р.З.

_____
(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., доцент Федірко О.А.

_____
(підпис)

Київ 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра європейської економіки і бізнесу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Міжнародні економічні відносини

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

29 «Міжнародні відносини»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

292 «Міжнародні економічні відносини»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ С.І. Ткаленко

_____ О.А. Федірко

« ____ » _____ 20__ р.

« ____ » _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Пархомчук Катерині Русланівні

_____ **очної (денної)** _____

_____ **форми навчання** _____

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему «Взаємодія України з міжнародними фінансовими інституціями»

Тему затверджено наказом ректора Університету від «28» ____ 12 ____ 2023 р. № 2320-ст. ____

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах При розробці основних положень роботи, теоретичну основу дослідження склали фундаментальні праці українських та зарубіжних вчених, а також міжнародні звіти.

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	Теоретико-методологічні засади взаємодії держави із міжнародними фінансовими інституціями
Розділ 2	Аналіз основних принципів взаємодії України із міжнародними фінансовими інституціями
Розділ 3	Розробка напрямків покращення роботи України із міжнародними фінансовими інституціями у період дії правового режиму воєнного стану

Об'єкт дослідження:	Міжнародні фінансові інституції
Предмет дослідження:	Співпраця з міжнародними фінансовими інституціями, є стабілізація фінансової системи України, впровадження структурних реформ і закладення основ для сталого економічного зростання.
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Дослідити реформування національної економіки, яка надзвичайно важлива для забезпечення стратегічного розвитку держави в умовах обмеженості фінансових ресурсів та її вразливості до зовнішніх і внутрішніх впливів.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1 | Розкрити сучасний стан наукової думки щодо проблем досліджуваної теми, проаналізувати теорії та концепції, провести критичний огляд відповідних наукових джерел висловити й обґрунтувати авторську позицію.

У розділі 2 | Визначити сутність досліджуваних процесів, їх особливості, тенденції, вектори змін. Проаналізувати проблеми повинен здійснюватися з урахуванням чинни позитивного та негативного впливу.

У розділі 3 | Надати обґрунтовані пропозиції, спрямовані на досягнення мети дослідження.

**Завдання підготував
науковий керівник**

_____

Любачівська Р.З.

« ____ » _____ р.

**Завдання одержав
Здобувач**

_____

Пархомчук К.Р.

« ____ » _____ р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 57 сторінок, 1 таблиць, 4 рисунків, список використаних джерел з 51, найменувань, додатки.

Взаємодія України з міжнародними фінансовими інституціями

Відповідно до поставленої мети були визначені такі *завдання*: Серед основних завдань України є співробітництво з міжнародними інституціями щодо фінансової та технічної підтримки здійснення структурних реформ національної економіки. Вітчизняній економіці іноді не вистачає необхідних фінансових

Об'єктом дослідження є міжнародні фінансові інституції.

Предметом дослідження: співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями, введення змін та основоположень для розвитку економіки.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – В основних напрямках співпраці з МФО розглянуто основні питання впровадження проектів за фінансової допомоги міжнародних донорів, які мають значний вплив на соціально-економічний розвиток країни. Втілення основного завдання структурного реформування державної економіки надзвичайно важливо для забезпечення не тільки обороноздатності нашої держави, але й розвитку в умовах обмеженості фінансових ресурсів, вразливості національної економіки до зовнішніх і внутрішніх впливів.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання: Охарактеризувати сутність міжнародних фінансових інституцій та провести їх класифікацію; дослідити основні стратегії взаємодії держави з міжнародними фінансовими інституціями; проаналізувати еволюцію та сучасні тенденції трансформації міжнародних фінансових інституцій; оцінити роль та участь України у глобальних фінансових процесах; провести детальний аналіз взаємодії України з основними міжнародними фінансовими організаціями; дослідити вплив міжнародних фінансових інституцій на економічну стабільність України в умовах воєнного стану; розглянути потенційні сценарії розвитку співпраці України з міжнародними фінансовими інституціями під час та після воєнного стану.

Практичне значення отриманих результатів. У сфері залучення прямих іноземних інвестицій та портфельних інвестицій у високотехнологічний сектор економіки України, вдосконалення відбору та ефективного управління фінансуванням при втіленні проектів за підтримки міжнародних фінансових інституцій, приведення їх у відповідність до світових стандартів. Метою є зближення України та розвиток української економіки, інноваційна інфраструктура та поступова інтеграція України в єдине європейське технологічне поле та поглибити співпрацю.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2024 рік

Рік захисту роботи 2024 рік

Ключові слова: Міжнародні фінансові інституції, МФО МВФ, ЄБРР, Група Світового банку, IFC, українська економіка, інвестиції.

Відгук
про кваліфікаційну бакалаврську роботу здобувача факультету міжнародної
економіки і менеджменту освітньо-професійної програми
«Міжнародні економічні відносини»

Пархомчук Катерині Русланівні

Тема: **«Взаємодія України з міжнародними фінансовими інституціями»**

1. Актуальність теми: полягає в тому, що у сучасних умовах глобалізації та фінансової нестабільності, співпраця з міжнародними фінансовими інституціями, такими як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк та Європейський банк реконструкції та розвитку, є ключовим фактором для отримання фінансової підтримки, технічної допомоги та експертних рекомендацій. Це сприяє впровадженню структурних реформ, покращенню інвестиційного клімату, зміцненню фінансової системи та підвищенню конкурентоспроможності української економіки. Враховуючи актуальні виклики та можливості, вивчення питань взаємодії України з міжнародними фінансовими інституціями є важливим для формування ефективної державної політики та забезпечення стійкого розвитку країни.

2. Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи: позитивним у роботі є те, що студентка доволі детально проаналізувала стратегії взаємодії держави із міжнародними фінансовими інституціями; провела детальний аналіз взаємодії України з основними міжнародними фінансовими організаціями; та розглянуто потенційні сценарії розвитку співпраці України з міжнародними фінансовими інституціями під час та після воєнного стану.

3. Наявність самостійних розробок автора: у роботі проаналізовано сучасні тенденції трансформації міжнародних фінансових інституцій; розглянуто роль та участь України у глобальних фінансових процесах; та досліджено вплив міжнародних фінансових інституцій на економічну стабільність України в умовах воєнного стану.

4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій: сформульовані у бакалаврській роботі твердження та висновки можуть бути використані державними інституціями при підготовці дорожніх карт з співробітництва України з міжнародними фінансовими інституціями.

5. Наявність недоліків: робота написана на актуальну тему, суттєвих зауважень не має.

6. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: бакалаврська робота рекомендується до захисту в ДЕК. Оцінка від наукового керівника – 50 балів.

Науковий керівник: доцент кафедри європейської економіки і бізнесу, к.е.н., Любачівська Р.З.

Любачівська Р.З.

« ___ » _____ 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ ІЗ МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ.....	7
1.1 Сутність та класифікація міжнародних фінансових інституцій	7
1.2 Стратегії взаємодії держави із міжнародними фінансовими інституціями.....	12
1.3 Трансформація міжнародних фінансових інституцій.....	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНИ ІЗ МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ.....	18
2.1 Участь України у глобальних фінансових процесах	18
2.2 Аналіз взаємодії України із ключовими міжнародними фінансовими організаціями	21
2.3 Вплив міжнародних фінансових інституцій на стабілізацію економічної політики України під час дії правового режиму воєнного стану	25
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА НАПРЯМКІВ ПОКРАЩЕННЯ РОБОТИ УКРАЇНИ ІЗ МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ У ПЕРІОД ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.....	30
3.1 Критерії результативності співпраці України із міжнародними фінансовими інституціями	30
3.2 Сценарії розвитку співпраці України із міжнародними фінансовими інституціями у період воєнного та післявоєнного стану	34
3.3 Дорожня карта для взаємодії з міжнародними фінансовими інституціями у період глобальної кризи.....	39
ВИСНОВКИ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	51
ДОДАТКИ.....	58

ВСТУП

Міжнародні інституції відіграють надзвичайно важливу роль в ефективному регулюванні міжнародних економічних відносин в економічній сфері. Значення цих організацій як інституційної одиниці міжнародної економіки зростає. Особливо фінансове співробітництво з міжнародними організаціями є потужним джерелом та інструментом розвитку національної економіки.

Ресурси міжнародних фінансових інституцій використовуються для втілення програм, які спрямовані на реформування ринків, забезпечення стабільності національних валют, економічного зростання, фінансування дефіциту національного бюджету, вирішення соціально-економічних проблем та збалансування платіжного балансу. Однак фінансова заборгованість перед цими установами робить економіку країни залежною від їх інвестицій.

Україна, як країна з перехідною економікою, сьогодні є найбільш вразливою до ринкових умов, які склалися під тиском не лише економічних чинників, а й від політичних процесів, особливо під час дії воєнного стану. Великий економічний потенціал країни, на сьогоднішній день, дуже залежний від міжнародних фінансових інституцій в багатьох сферах та потребує постійного інвестування.

Сучасна глобалізація сприяє відкриттю економік країн і поживленню зовнішньоекономічних відносин. Тому Україна реалізує стратегію інтеграції у світовий економічний простір. Одним із важливих заходів, які вживає країна в цьому напрямку, є формування відносин співпраці з різними міжнародними організаціями, в тому числі фінансовими. Це тому, що міжнародні організації відіграють важливу роль у виживанні націй під час війни та в регулюванні світової економіки. Завдяки нашому прикладу ми сприяємо економічному розвитку в країнах по всьому світу.

Основними цілями програм міжнародного валютного фонду та міжнародних організацій є підтримка економіки та забезпечення фінансової стабільності в часи великої невизначеності та підвищення стійкості боргу в майбутньому як за базовим, так і за негативним сценаріями. Метою є відновлення та просування

реформ, які сприятимуть відбудові України, а також просування до повоєнного членства в ЄС.

Найголовніше для України мати гарантії фінансування від G7, ЄС та інших донорів для вирішення проблеми платіжного балансу України та відновлення середньострокової зовнішньої життєздатності. Це відповідає політичним вимогам МВФ згідно з нещодавно зміненою політикою фінансових гарантій щодо фінансування високої якості кредитного траншу для країн, які стикаються з надзвичайно високою невизначеністю, з достатніми гарантіями для кредитування МВФ.

Ризики для України без взаємодії з міжнародними фінансовими інституціями надзвичайно високі. Успіх співпраці залежить від нашої держави, тому що головна проблема полягає в корумпованості нашої країни. Від цього залежать розміри, складу та термінів зовнішнього фінансування на пільгових умовах, щоб допомогти усунути фіскальні та зовнішні фінансові прогалини та відновити стійкість боргу на перспективній основі згідно з базовим і негативним сценаріями.

Подальше вдосконалення взаємодії з міжнародними фінансовими інституціями має вирішальне значення для досягнення цілей України щодо членства в ЄС та досягнення сталого зростання. Нам потрібно працювати над незалежними та ефективними антикорупційними інституціями, які допоможуть зменшити корупційні ризики під час воєнного стану та сприятимуть довірі суспільства та впевненості донорів у майбутній реконструкції.

Актуальність теми. У сфері залучення прямих іноземних інвестицій та портфельних інвестицій у високотехнологічний сектор економіки України, вдосконалення відбору та ефективного управління фінансуванням при реалізації проектів за фінансової підтримки міжнародних фінансових інституцій, приведення їх у відповідність до світових стандартів. Метою є зближення України та розвиток української економіки, інноваційна інфраструктура та поступова інтеграція України в єдине європейське технологічне поле та поглибити співпрацю.

Виклики у сфері комплексних змін, пов'язані зі співпрацею з міжнародними фінансовими інституціями. Запропоновано шляхи підвищення ефективності

взаємодії з МФО, зокрема запровадження середньострокового планування та прогнозування фінансової участі в інвестиційних проектах, посилення контролю за використанням кредитних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Україна стала членом МВФ у 1992 році. У 1994-1995 рр. відбувалася співпраця в рамках Програми фінансування системної трансформації, в рамках якої Україна отримала близько 700 млн дол. для підтримки платіжного балансу країни.

Крім того, співпраця стає більш структурованою, фінансування обчислюється мільярдами. Загалом за 25 років співпраці Україна та МВФ уклали 10 фінансових угод. Дві з компаній передбачали використання механізму розширеного фінансування, а решта вісім компаній – використання механізму standby. Згідно з цими угодами, Україна могла отримати приблизно 51,5 млрд SDR (Special Drawing Rights – SDR, кредитна валюта на основі «кошика» основних валют), але була меншою за половину, склавши майже 22 млрд SDR (понад \$31,5 млрд.). Лише за однією кредитною угодою, укладеною в травні 1996 року, Україна повністю поглинула кошти, надані МВФ, приблизно 600 млн СПЗ.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль зауважив, що у 2024 році очікуємо на допомогу Фонду в сумі \$5,4 млрд., так як Україна домовилась з МВФ про третій перегляд програми EFF. При цьому голова Нацбанку Андрій Пишний підбив підсумки місії МВФ у Варшаві та досягнення домовленостей та це означає, що МВФ відстежує прогрес України за програмою EFF. Водночас МВФ відхилив прохання уряду національних банків і західних кредиторів дозволити багатьом великим компаніям виводити іноземну валюту за кордон для розрахунків за своїми єврооблігаціями.

Мета і завдання досліджень. Серед основних завдань України є співробітництво з міжнародними фінансовими інституціями щодо фінансової та технічної підтримки здійснення структурних реформ національної економіки. Вітчизняній економіці іноді не вистачає необхідних фінансових ресурсів не лише для інвестицій у розвиток, а й для оренди для загальнодержавних потреб. Тому через складність мобілізації вільних коштів на внутрішньому ринку капіталу

Україна залучає кошти на зовнішніх ринках. В основних напрямках співпраці з МФО розглянуто основні питання реалізації спільних проектів за фінансової допомоги міжнародних донорів, які мають значний вплив на соціально-економічний розвиток країни. Реалізація основного завдання структурного реформування національної економіки набуває особливого значення в контексті забезпечення стратегічного розвитку держави в умовах обмеженості фінансових ресурсів, вразливості національної економіки до зовнішніх і внутрішніх впливів.

Об'єкт дослідження. Міжнародні фінансові інституції.

Предмет дослідження. Співпраця з МВФ є стабілізація фінансової системи України, впровадження структурних реформ і закладення основ для сталого економічного зростання.

Методи дослідження. Загальні методи (аналіз, систематизація, класифікація, узагальнення), аналіз наукових видань та публікацій, систематичних аналіз нормативно-правової документації, аналіз новин Міністерства фінансів України, аналіз порівняльний аналіз.

Інформаційна база дослідження. Праці вітчизняних та зарубіжних учених, аналітичні матеріали Міжнародного валютного фонду, Групи Світового банку та інших міжнародних організацій, Співпраця з міжнародними фінансовими інституціями, законодавчими та нормативними актами України з питань фінансової та грошово-кредитної політики, статистичні та аналітичні дані НБУ, Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Рахункової палати України та ін.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. В роботі розміщено 1 таблиця та 5 рисунків. Список використаних джерел складає 51 найменування на семи сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКА-МЕТОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ ІЗ МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ

1.1 Сутність та класифікація міжнародних фінансових інституцій

Одні із складових міжнародної економіки в теперішній час є міжнародні валютні установи або фінансові організації (МФО).

Міжнародна фінансова організація – це об'єднання держав, інституцій та осіб, діяльність яких перетинає національні кордони та спільно реалізує програми та цілі на основі певних статутів і процедур. Це важлива частина сучасної інституційної структури світових відносин на тлі фінансів.

На сьогоднішній день в світі є небагато країн, які не є членами певних міжнародних фінансових організацій (МФО). Міжнародні та регіональні валютно-фінансові установи - організації, створені на основі багатосторонніх валютних відносин між державами. Міжнародні валютно-кредитні та фінансові установи - різноманітні організації, які виконують функцію регулювання міжнародних валютно-кредитних і кредитних відносин, а також проводять дослідження та вносять рекомендації та пропозиції з питань валютно-кредитної та фінансової сфер світу.

Міжнародна валютно-кредитна та фінансова установа (далі — міжнародна організація) — це організація, створена державами-членами та одержуючи кошти безпосередньо від них. Ці організації мають спільну мету розвитку співпраці, забезпечення цілісності та стабілізації складної світової економічної ситуації.

Міжнародні фінансові інституції беруть безпосередню участь у регулюванні світового фінансового та валютного ринків. Найвидатніші міжнародні фінансові інституції були створені після Другої світової війни. Вони були створені, щоб

допомогти відбудові Європи та побудувати належний механізм для заохочення міжнародної співпраці в управлінні світовою фінансовою системою.

Нижче наведено міжнародні фінансові установи (див. табл. 1.1)

Таблиця 1.1 – Міжнародні фінансові інституції

Найвагоміші міжнародні фінансові інституції		
Міжнародний валютний фонд (МВФ)	Створений у 1944 році	Основною метою організації є забезпечення стабільності міжнародної валютної системи, обмінних курсів і міжнародних платіжних систем, які дозволяють країнам (та їхнім громадянам) торгувати одна з одною.
Світовий банк	Створений у 1944 році	Метою є надання фінансової та технічної допомоги країнам, що розвиваються по всьому світу, щоб зменшити рівень бідності та підтримати розвиток.

Джерело: розроблено автором на основі [1]

Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк і Світова організація торгівлі (СОТ) майже щодня згадуються у фінансовій пресі чи на телебаченні. Від кредитів Греції до торгових угод в Азії, ці установи стають головними новинами по всьому світу. Розуміння цих організацій та їхніх місій допоможе краще зрозуміти, як ці організації формують глобальну економіку.

Міжнародний валютний фонд є глобальною організацією, яка налічує 190 країн-членів, які наразі розташовані у Вашингтоні, округ Колумбія. Метою фонду є сприяння фінансовій стабільності та економічному зростанню серед інших цілей.

Світова організація торгівлі (СОТ) є глобальною асоціацією, до складу якої входять 164 країни-члени. Метою організації є сприяння чесній торгівлі між країнами.

Світовий банк також є міжнародною організацією з метою скорочення бідності за допомогою фінансів.

Міжнародний валютний фонд (МВФ). МВФ описує себе як організацію зі 190 країн, яка працює над сприянням глобальній валютній співпраці, забезпеченню фінансової стабільності, сприянню міжнародній торгівлі та сприянню високій зайнятості та економічному зростанню, а також скороченню бідності у світі.

Він був заснований у 1944 році, коли ще вирувала Друга світова війна, як частина Бреттон-Вудської угоди. Ця угода мала на меті створити систему

управління валютою та обмінним курсом, яка могла б запобігти повторній девальвації валюти, що сприяла економічним викликам того періоду.

Широкий самовизначений мандат МВФ охоплює «всі питання макроекономічного та фінансового секторів, які впливають на глобальну стабільність», включаючи сприяння торгівлі, економічне зростання та скорочення бідності. Усі ініціативи МВФ самофінансуються його членами. Штаб-квартира організації знаходиться у Вашингтоні, округ Колумбія.

Місія та установа

- МВФ був заснований у липні 1944 року на Бреттон-Вудській конференції ООН у Нью-Гемпширі, США.

- 44 країни, які були присутні, прагнули створити спільну платформу для міжнародного економічного співробітництва та уникнути повторення конкурентної девальвації валют, яка призвела до Великої економічної депресії 1930 року.

Кредитування бідних країн також є основною ініціативою МВФ. Організація надає фінансування, щоб допомогти країнам, які мають проблеми, а саме для уникнення економічних проблем або одужати від них.

МВФ надав значні кредити Португалії, Греції, Ірландії, Україні, Мексиці, Польщі, Колумбії та Марокко, зокрема.

Головною метою міжнародних фінансових організацій є регулювання міжнародних валютно-кредитних і фінансових відносин з метою ефективного розвитку світових економічних відносин. [2]

Отже, в умовах розвитку економічної глобалізації створюються міжнародні фінансові інституції типу міжурядових міжнародних організацій для виконання різноманітних функцій у сфері фінансового та фінансового регулювання та фінансування, а також інформаційно-консультативних функцій. Також до основного - це аналіз, дослідження та технічна допомога на глобальному чи регіональному рівнях.

Світовий банк. Група Світового банку, як і МВФ, була створена в Бреттон-Вудсі в 1944 році. [3] Група самофінансується та має головний офіс у Вашингтоні,

округ Колумбія. Він складається з п'яти основних установ, перші дві з яких спільно називаються Світовим банком.

- Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Це кредитний відділ Світового банку. Він надає фінансову допомогу авторитетним країнам із низьким і середнім рівнем доходу.

- Міжнародна асоціація розвитку (ІДА). МАР надає позики та гранти бідним країнам.

- Міжнародна фінансова корпорація (ІФС). На відміну від Світового банку, який зосереджує свої зусилля на урядах, ІФС надає капітал і консультує учасникам приватного сектора.

Світовий банк досягає своїх цілей, надаючи фінансову допомогу країнам, що розвиваються. Він надає позики та гранти за низькими відсотковими ставками або без них для фінансування різноманітних інвестицій у такі сектори, як освіта, охорона здоров'я, державне управління, інфраструктура, фінансовий і приватний сектори регіонального розвитку, сільське господарство та управління навколишнім середовищем і природними ресурсами.

Зусилля Світового банку включають надання консультацій і надання вказівок на додаток до тісної співпраці з Міжнародним валютним фондом.

Хоча всі організації представляють себе як такі, що сприяють позитивному розвитку, не всі погоджуються з їхньою самооцінкою. Організації надають фінансову допомогу країнам, які її потребують, але, як і будь-який інший спосіб отримання фінансових ресурсів, гроші приходять із зав'язками, а мотиви ініціативи часто підозрюються.

Фінансові системи передових країн розвиваються за двома основними моделями: банківською та ринковою, залежно від рівня захисту інтересів власників, інвесторів та кредиторів. Зміна парадигми функціонування світової фінансової системи та фінансових систем усіх країн базується на фінансовому праві, яке формалізує всі фінансові відносини (див. рис. 1.1).

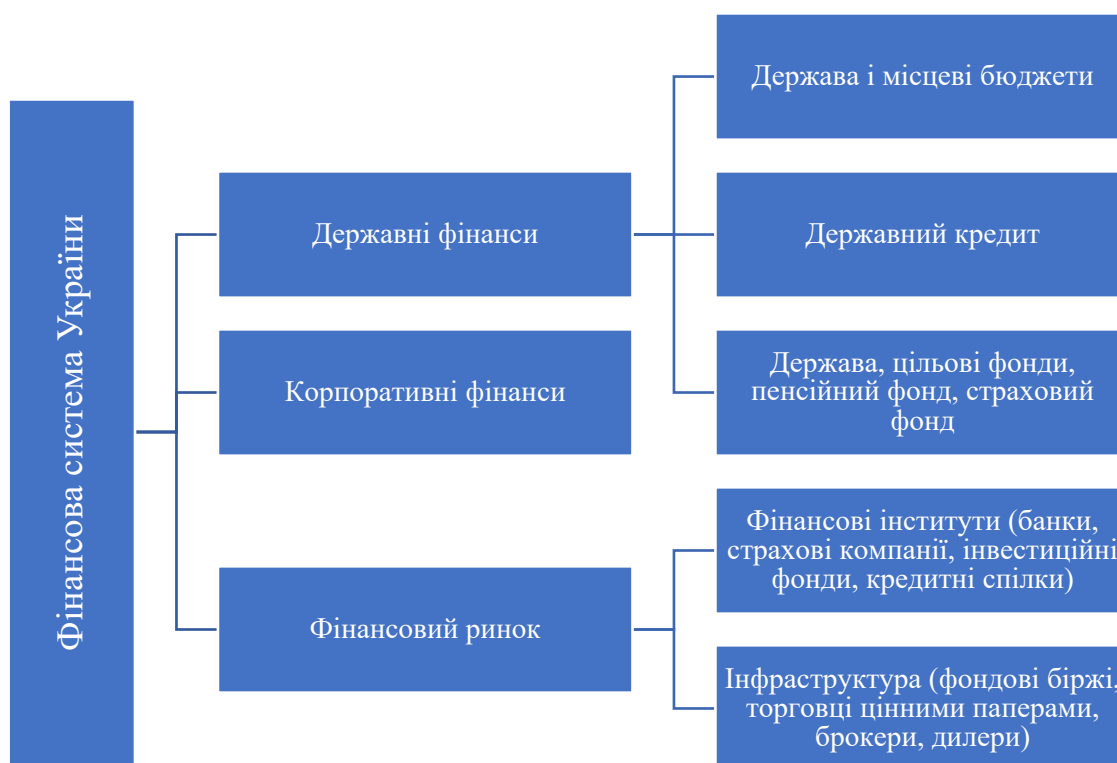

Рисунок 1.1 - Фінансова система України

Джерело: Розроблено автором

Розглядаючи фінансову систему України, особливу увагу дослідники приділяють державним фінансам через їх значну частку в перерозподілі ВВП України.

З економічної точки зору фінансова система країни включає три ключові сфери: державні фінанси, фінанси домашніх господарств і фінанси підприємств, які тісно взаємопов'язані. Зіставляючи ці три сфери з правовим підходом, державні фінанси визначаються як державні фінанси, тоді як фінанси домогосподарств і фінанси компаній відносяться до приватних фінансів, а фінансовий ринок функціонує як частина фінансової системи.

В економічному плані фінансова система України є динамічним та відкритим середовищем, що передбачає інтенсивний рух фінансових ресурсів, швидку появу нових фінансових інструментів та інтеграцію у світовий фінансовий ринок.

1.2 Стратегії взаємодії держави із міжнародними фінансовими інституціями

Державні інституції мають на меті підвищити ефективність співпраці України з міжнародними фінансовими інституціями та прискорити видачу кредитного капіталу для фінансування проектів розвитку української економіки, таких як відновлення банківських кредитів та розвиток фінансового сектору.

Банки співпрацюють з Урядом України та іншими міжнародними організаціями, такими як Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) (членом якого Україна не є) та Чорноморський банк торгівлі та розвитку (ЧБТР) (членом якого є Україна з 1997 року).

Директором Чорноморського банку торгівлі та розвитку в Україні є Перший віце-прем'єр-міністр - Міністр економіки України, а заступником директора в Україні є представник Національного банку.

Кошти цих організацій використовуються для фінансування інвестиційних проектів у державному та приватному секторах економіки України [4].

За 31 рік співпраці з МВФ в Україні було запущено 16 програм економічного розвитку та підтримки реформ на загальну суму \$53,9 млрд.. Кошти, отримані від МВФ за відповідною програмою, були спрямовані як на покриття дефіциту державного бюджету, так і на покриття золотовалютних резервів Національного банку України [5].

Кредитні ресурси МВФ одні з "найдешевших" порівняно з умовами фінансування інших кредиторів. Крім того, програма МВФ дала Україні можливість підвищити фіскальну та фінансову стабільність, здійснити поступові структурні реформи та вивести її на шлях стабільного та збалансованого зростання.

З початку повномасштабного військового вторгнення Росії Україна змогла забезпечити фінансову та макроекономічну стабільність завдяки підтримці МВФ. Ця підтримка надаватиметься за допомогою різних інструментів (Rapid Financing

Facility (RFI) та Enhanced Financing Facility (EFF)), а також пріоритетних грантів від міжнародних партнерів через спеціально створені керовані рахунки МВФ [6].

31 березня 2023 року виконавча рада МВФ схвалила нову програму в рамках EFF на суму 11,6 млрд SDR (приблизно 15,6 млрд доларів). Програма EFF є частиною пакету допомоги Україні загальною вартістю \$115 млрд.. Вона розрахована на чотири роки (48 місяців) і включає 11 переглядів (включаючи два перегляди в 2023 році - 15 червня та 13 жовтня) [7].

Програма EFF в Україні спрямована на підтримку фіскальної, цінової та фінансової стабільності, а також на підтримку економічного відновлення, одночасно покращуючи управління та зміцнюючи інституції, у контексті післявоєнної реконструкції та шляху України до відновлення. Метою є підтримка політики, яка сприяє довгостроковому зростанню, а також членство в ЄС.

Серед міжнародних кредитно-фінансових установ Світовий банк є другим кредитором України після МВФ. За роки співпраці Світовий банк схвалив Україні 72 позики на загальну суму понад 15,4 мільярда доларів. А також 2,2 млрд євро, з яких 14,2 млрд доларів отримано з США.

Станом на 24 лютого 2022 року Світовий банк мобілізував \$34 млрд ресурсів для підтримки України. Понад \$22 млрд. США вже надали Україні.

Отримані Світовим банком фінансові ресурси та цільові кошти будуть розподілені та направлені на підтримку державного бюджету для здійснення інституційних та структурних реформ, підготовку та реалізацію довгострокових інвестиційних проектів, що відповідають пріоритетним напрямам економічного розвитку України.

Щоб підтримати Україну у проведенні структурних реформ її економіки, Світовий банк гарантував підтримку національної політики у сферах економічного зростання та фінансово стійких послуг.

Наразі вживаються заходи щодо підтримки нових спільних системних проектів, що реалізуються в рамках відбудови України, зокрема реконструкції транспортної інфраструктури «RELINK» та енергетичного сектору «Re-Power».

Для медичної системи «Зцілюй Україну» відновлення зруйнованих внаслідок бойових дій «НАДІЇ» національних осель та інші проекти наразі на попередніх стадіях.

ЄБРР одна з небагатьох найбільших інституційних фінансових установ в Україні. Станом на кінець березня 2023 року загальний обсяг фінансування, наданого Банком України, становив 18,1 млрд євро в рамках 529 проектів. Частка приватного сектору в портфелі України становить 39%.

У березні 2022 року ЄБРР оголосив про свій перший «пакет стійкості» на 2 мільярди євро. [8] Це фінансуватиме заходи підтримки громадян, бізнесу та країн, які постраждали від війни Російської Федерації проти України. Підтримка українських компаній здійснюється у вигляді відстрочених кредитів, підтримки ліквідності та торгового фінансування.

Там, де це можливо, підприємствам також надаватиметься підтримка у переїзді для продовження діяльності. Кошти будуть надані сусіднім з Україною країнам для підтримки прибуття біженців, зменшення впливу війни та санкцій на енергетичний сектор та підтримки ліквідності для малих і середніх підприємств, середнього бізнесу.

29 грудня 2023 року Міністр фінансів України Сергій Марченко підписав договір гарантії з Wiederaufbau Central Bank (KfW). [9] Обсяг портфеля активних проектів KfW в Україні є найбільшим за минулу співпрацю і складається з 7 інвестиційних проектів загальною сумою приблизно 295 мільйонів євро, з яких вибірка на грудень 2023 року становить 42%.

1.3 Трансформація міжнародних фінансових інституцій

Україна відповідає всім структурним контрольним показникам і всім, крім одного, кількісного критерію ефективності (це незначне недотримання мінімального рівня податкових надходжень, пов'язане із закриттям кордону).

На цьому тлі виконавча рада МВФ розгляне питання про надання Україні траншу в розмірі 663,9 млн SDR (еквівалент приблизно 880 млн доларів США). Під час роботи місії експерти МВФ відзначили, що українська влада залишається відданою політиці структурних реформ, спрямованих на підтримку макроекономічної стабільності, підтримку цілей розвитку та рух до членства в ЄС. [10]

Стійка макроекономічна та фінансова стабільність, а також значне зовнішнє фінансування забезпечили економічне відновлення минулого року більш потужне, ніж очікувалося. Міжнародний валютний фонд підвищив прогноз зростання ВВП на 2023 рік до 5% з 4,5%.

Водночас, враховуючи те, що війна триває, а надходження зовнішніх коштів затримується, експерти МВФ очікують уповільнення темпів зростання економіки України до 3-4% у 2024 році. Фінансова система України залишається стабільною та ліквідною, але невизначеність, пов'язана з війною, вимагає постійної пильності.

У Фонді зазначили, що нещодавня оцінка Нацбанком стабільності банків і заходи з операційної докапіталізації є позитивними кроками для підтримки стабільності [11].

Майбутні пріоритети включають посилення систем нагляду та фінансової безпеки, поглиблення інфраструктури фінансового ринку, включаючи платіжні системи, відновлення регулярних оцінок стійкості та впровадження незалежної оцінки якості активів, коли це дозволяють обставини.

Реформування та зміцнення світового економічного порядку потребує трансформації управління міжнародними фінансовими установами (МФО) та створення представницьких установ для систематичного підвищення узгодженості міжнародної системи.

Щоб скоротити борг і знизити вартість державних запозичень, аналіз ООН рекомендує зміцнити ринки державних облігацій, щоб зменшити борговий ризик і підтримати цілі сталого розвитку [12].

Потрібно працювати над покращенням вирішення боргової кризи за допомогою двоетапного процесу, як механізми врегулювання боргів, які

підтримують загальні системи і органи державного боргу в середньостроковій перспективі.

Щоб збільшити фінансування міжнародного розвитку та клімату, Генеральний секретар ООН пропонує: Значне збільшення кредиту на розвиток і покращення кредитної ситуації.

- Зміни в бізнес-моделях багатосторонніх банків розвитку (МБР) та інших державних банків розвитку для зосередження на впливі на ЦСР і більш ефективного залучення приватного фінансування для впливу на ЦСР.

- Значне збільшення фінансування боротьби з кліматом через регулювання додатковості.

- Більш ефективне використання банківської системи розвитку для збільшення обсягів кредитування та впливу на центробанки.

Щоб зміцнити глобальну мережу фінансової безпеки та забезпечити ліквідність країнам, які її потребують, аналітична записка закликає до посилення надання ліквідності, розширення мережі фінансової безпеки та вирішення проблеми нестабільності ринку капіталу.

Генеральний секретар хотів би змінити правила фінансової системи для сприяння стабільності та сталості, усунення короткостроковості на ринках капіталу, покращення прибутковості приватного сектору та сталого розвитку та ЦСР (цілі сталого розвитку). Відзначаючи необхідність політики та нормативно-правової бази, яка краще пов'язати це з фінансовим здоров'ям. Посилення регулювання та нагляду за банківськими та небанківськими фінансовими установами, зокрема для покращення управління ризиками та обмеження надмірної заборгованості, покращення економічної стійкості та зменшення «зеленого вимивання», а також посилення глобальних фінансових пруденційних стандартів.

Нарешті, щоб перепроектувати глобальну податкову архітектуру в напрямку справедливого, інклюзивного та сталого розвитку, аналітична ООН рекомендує: удосконалити другий елемент пропозиції ОЕСР/Великої двадцятки щодо зменшення податку на податок і переведення прибутку, щоб зменшити марнотратні

податкові пільги, одночасно покращуючи податкові стимули для країн походження, а також створити глобальну систему податкової прозорості та обміну інформацією на благо всіх країн [13].

Україна має значний досвід залучення прямих іноземних інвестицій (ПІІ) завдяки своїй близькості до європейського ринку, відносно добре підготовленій робочій силі та низькій вартості заробітної плати, порівнянній з китайською. Середній річний приплив ПІІ між 2016 і 2021 роками становив 3,3 відсотка ВВП України, що приблизно відповідає показнику сусідньої з ЄС Польщі (3,5 %).

Але буде потрібно набагато більше інвестицій, оскільки витрати на відновлення будуть величезними. Згідно з неофіційними європейськими оцінками, протягом наступних 15 років Україні може знадобитися 180 мільярдів доларів ПІІ та 350 мільярдів доларів додаткових внутрішніх приватних інвестицій. Приблизно чотири п'ятих цих інвестицій вимагатимуть певного ступеня інвестиційного страхування, перш ніж їх можна буде продовжити, оскільки приватні інвестори побоюються вкладати кошти в нові заводи та обладнання, якщо є шанс, що вони можуть бути підірвані. На жаль, приватні страхові та перестрахові компанії, які зазвичай підтримують бізнес-інвестиції, не мають бажання брати на себе такий ризик війни.

Міжнародним і внутрішнім інвесторам, особливо малим і середнім українським підприємствам, слід надавати підтримку трастових фондів. Таке включення гарантує, що внутрішні інвестори не будуть у не вигідному становищі в процесі реконструкції, тим самим запобігаючи можливій негативній реакції на привілейованих міжнародних інвесторів.

Коли Україна відновиться, на столі будуть сотні мільярдів потенційних ділових угод. Американські компанії повинні отримати свою справедливую частку. З цією метою трастовий фонд має діяти за чітким принципом «оплата за гру». Приватні інвестори з країн, які не змогли допомогти Україні під час війни, не повинні мати право на підтримку трастового фонду. Будь-які обмеження на те, хто отримує вигоду від розподілу ризиків у державному секторі, мають залежати від постійного бажання донорів нести витрати.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНИ ІЗ МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ

2.1 Участь України у глобальних фінансових процесах

Наразі Міністерство економіки зосереджене на розвитку приватного сектору, який з початку війни демонструє високу стійкість і адаптивність. Україні вдалося зберегти макроекономічну стабільність і налагодити продуктивний діалог з міжнародними фінансовими інституціями, які розробляють нову фінансову архітектуру для відновлення України з наголосом на збільшенні інвестицій у приватний сектор [14].

Україна особливо робить ставку на приватні інвестиції в оборону, сільське господарство, ІТ, відновлювану енергетику, видобуток і зберігання газу, розвиток логістики, будівництво тощо. Зі свого боку, Україна пропонує будівельні майданчики, які можуть бути розташовані в промислових зонах, податкові пільги, страхування військових ризиків від MIGA (Багатостороння агенція гарантій інвестицій) і DFC (Фінансова корпорація розвитку США) покриває до 90% потенційних збитків, фінансових установ та запобігання кредитним ризикам [15].

Крім того, DFC взяв на себе проекти на рівні підпорядкування, включаючи дві угоди щодо мобілізації капіталу для сталої підтримки малого бізнесу в Україні: у співпраці з USAID/Україна гарантія кредитного портфеля на суму 20 мільйонів доларів для Банку «Львів» (ПАТ АБ «Львів») [16] підтримує продовження кредитування ММСП у західній Україні, включно з жінками, якими володіють і керують жінки. підприємства; і гарантія кредитного портфеля на суму 40 мільйонів доларів США АТ «Райффайзен Банк» розширить доступ ММСП до кредитів по всій країні [17].

Міністерство економіки України разом з європейськими партнерами наразі розробляє план економічного відновлення України на 2024-2027 роки в рамках програми Ukraine Facility [18]. В процесі визначення перспективних проектів для реалізації в пріоритетних галузях економіки та консультації з бізнес-асоціаціями в різних регіонах України. Цей план стане важливим стратегічним документом і дорожньою картою для залучення фінансування від донорів та міжнародних фінансових установ.

Зокрема, для розвитку приватного сектору, є необхідність в додатковому фінансуванні проектів, що оцінюється Світовим банком, урядом України, Європейською комісією та ООН у понад 1,5 млрд доларів США.

Це включає підтримку підприємств, які орієнтовані на експорт, субсидії для МСП та мікропідприємств, підтримку програми пільгових кредитів 5-7-9, страхування трастових фондів від військових ризиків тощо [19].

Приватний сектор відіграє вирішальну роль в економіці України. У воєнний час компанії підтримують економіку, працевлаштовуючи українців, передаючи технології та ноу-хау та фінансуючи уряд, сплачуючи податки. Союзники та партнери України також підтримують країну, надаючи військову допомогу, а також гуманітарну та бюджетну допомогу, допомагаючи таким чином економіці залишатися на плаву.

Однак лише невелика частина цієї допомоги використовується безпосередньо для допомоги поточному бізнесу та залучення нових інвесторів.

Наразі Захід виділив близько 2 мільярдів доларів через програму Світового банку з економічної стійкості, яка спрямована на надання фінансової та консультативної підтримки приватному сектору України. Для порівняння, за даними Кільського інституту світової економіки, міжурядові зобов'язання перед Україною з 24 січня 2022 року по 15 січня 2023 року становили 154 мільярди доларів [20].

Україні також необхідно залучити значні прямі іноземні інвестиції для трансформації та модернізації своєї економіки. Хоча інвестувати в країну ризиковано через війну, не вся Україна зазнала руйнувань або перебуває в активних

бойових діях; наразі менше 20 відсотків території України є незаконно окупованими. Регіони, які не потребують розмінування — насамперед у західній частині країни — готові для можливостей для бізнесу. Інвесторам і міжнародним партнерам не потрібно чекати, коли кожна частина території України буде звільнена від російських військ, щоб почати там працювати.

Підтримка приватного сектору є сферою, в якій міжнародні фінансові установи (МФО) та установи фінансування розвитку (ДФІ) могли б зробити більше, навіть під час війни. Зміцнення приватного сектору України в сьогоденні фундаментально визначатиме те, як триватимуть зусилля з відновлення у післявоєнний період. Оскільки ці установи підходять до своєї діяльності в Україні, вони повинні бути більш креативними, скоординованими та готовими йти на ризик.

Бізнес в Україні стикається з багатьма перешкодами. Оскільки війна затягується без найближчої перспективи політичного врегулювання, ця ситуація ускладнює перспективи для приватного сектора. Існує багато перешкод для фінансування, включаючи відсутність доступних кредитів, нестачу інвестицій в акціонерний капітал і розлад страхового ринку. Крім того, мізерне страхування здоров'я та життя в зонах бойових дій, вимоги щодо наявності бомбосховищ у новому будівництві та дорогі деталі безпеки ускладнюють витрати, з якими стикаються фірми.

Малим і середнім підприємствам (МСП) особливо важко залучити капітал або отримати кредит за розумними ставками. Більшість багатостороннього фінансування йде на більші компанії, які отримували гроші ще до повномасштабного вторгнення Росії. Це, у свою чергу, впливає на клієнтський пул банківського сектору. Компанії також не можуть отримати середньо- та довгострокові кредити. Існують деякі джерела більш доступного капіталу для МСП, наприклад фінансована Німеччиною програма субсидування відсотків 5–7–9 через Фонд розвитку бізнесу, але ці програми все ще обмежені [21].

Крім того, в Україні існує велика невідповідність між попитом і пропозицією капіталу. Руйнування виробничих потужностей, логістичних ліній і ланцюгів постачання змусило деякі компанії перебудувати свої бізнес-моделі з нуля. Хоча

деякі з них змогли адаптуватися до війни, багато підприємств потребують нових джерел капіталу.

Компанії, що працюють в Україні, і потенційні інвестори також висловлюють занепокоєння через політичну невизначеність і відсутність механізмів страхування політичних і військових ризиків. Інструменти пом'якшення ризиків і розподілу ризиків мають вирішальне значення для розв'язання приватного сектора в Україні, особливо в умовах війни.

2.2 Аналіз взаємодії України із ключовими міжнародними фінансовими організаціями

Компанії в Україні працюють у складних умовах війни. Міжнародна спільнота відіграє вирішальну роль у підтримці цих фірм інструментами, адаптованими до реалій воєнного часу.

Установи фінансування розвитку (DFI) та багатосторонні банки розвитку (МБР) повинні бути креативними та продовжувати адаптувати свої операції та механізми розміщення капіталу для підтримки країни у стані війни.

По-перше, ці інституції можуть консолідувати свої нині розпорошені зусилля. Існує кілька програм страхування від війни, але вони поодинокі та недостатні. Підприємствам важко знати, де шукати і кому довіряти. Консолідація може вирішити проблему, наприклад, шляхом створення зручного та прозорого порталу. Якщо інвестор готовий спільно інвестувати або розділити ризик інвестування з іншою стороною, це може мати потужний ефект для активізації приватного сектора України. Таким чином, дуже важливо, щоб українські партнери DFI та MDB координували та об'єднували ресурси, що зменшить тягар ризиків для будь-якої окремої установи та збільшить як фінансування, так і страхування для українських компаній.

По-друге, як згадувалося раніше, багато з цих установ здійснюють рефінансування, щоб зменшити свій ризик, але не роблять нових інвестицій. Справу ускладнює те, що деякі інституції не дозволяють своїм співробітникам перебувати в Україні для проведення належної перевірки місцевих проектів. Існує потреба залучати нові інвестиції в Україну, а не просто продовжувати використовувати гранти для підтримки існуючих проектів, рефінансування клієнтів або фінансувати лише технічну допомогу та політичну роботу. Багатосторонні інституції могли б створити нові механізми, такі як інвестиційні фонди або фонди підприємств, які б надавали цільову технічну допомогу в поєднанні з їх борговими продуктами та підтримкою прямих інвестицій. Вплив, який новий капітал може справити в цьому середовищі, величезний.

По-третє, є потреба у фінансових інноваціях. Ці інституції можуть надати капітал, щоб допомогти започаткувати творчі фінансові ініціативи в Україні, які потім приватний сектор зможе відтворити у значно більших масштабах.

Розподіл ризиків, у тому числі з комерційними банками, може бути дуже корисним. Щоб ефективно використати ці гроші, ці установи повинні експериментувати з різними підходами, перш ніж «потроїти» ті, які працюють найкраще.

Хоча амбітні багатомільйонні та мільярдні проекти вітаються, існує потреба в невеликих пілотних програмах для громад, які можуть посилити стійкість України. Наприклад, диверсифікація водопровідної та енергетичної систем України на джерела меншого масштабу зробить її інфраструктуру менш легкою мішенню для ракетних атак. Крім того, багатосторонні проекти мають віддавати перевагу підприємствам, які мають відновлюючий ефект: тим, які зміцнюють вступ України до ЄС та внутрішню здатність поглинати, а також зменшують вузькі місця торгового обороту, такі як прикордонний контроль.

Триває дискусія щодо того, чи дозволити багатостороннім установам використовувати продукти гібридного капіталу для інвестування в стартапи, але з обмеженою прибутковістю у випадку, якщо відновлення країни відбудеться швидше, ніж прогнозувалося. Це могло б сприяти більш рівним умовам гри в

бізнес-середовищі та сприяти тому, щоб власний капітал залишався всередині країни, а отже сприяв швидшому відновленню. Це сталося протилежно у 2015 році, коли український уряд, щоб уникнути дефолту, домовився зі своїми кредиторами про 20-відсоткове списання та відстрочив терміни погашення в обмін на прив'язку цінних паперів до зростання ВВП України без обмеження прибутку від інвестицій (більш відомого як варанти, прив'язані до ВВП) [22].

У цьому відношенні першорядне значення має орієнтація на проекти та компанії, які можуть створити робочі місця для українців і таким чином залучити українських переселенців додому (див. рис. 2.2).

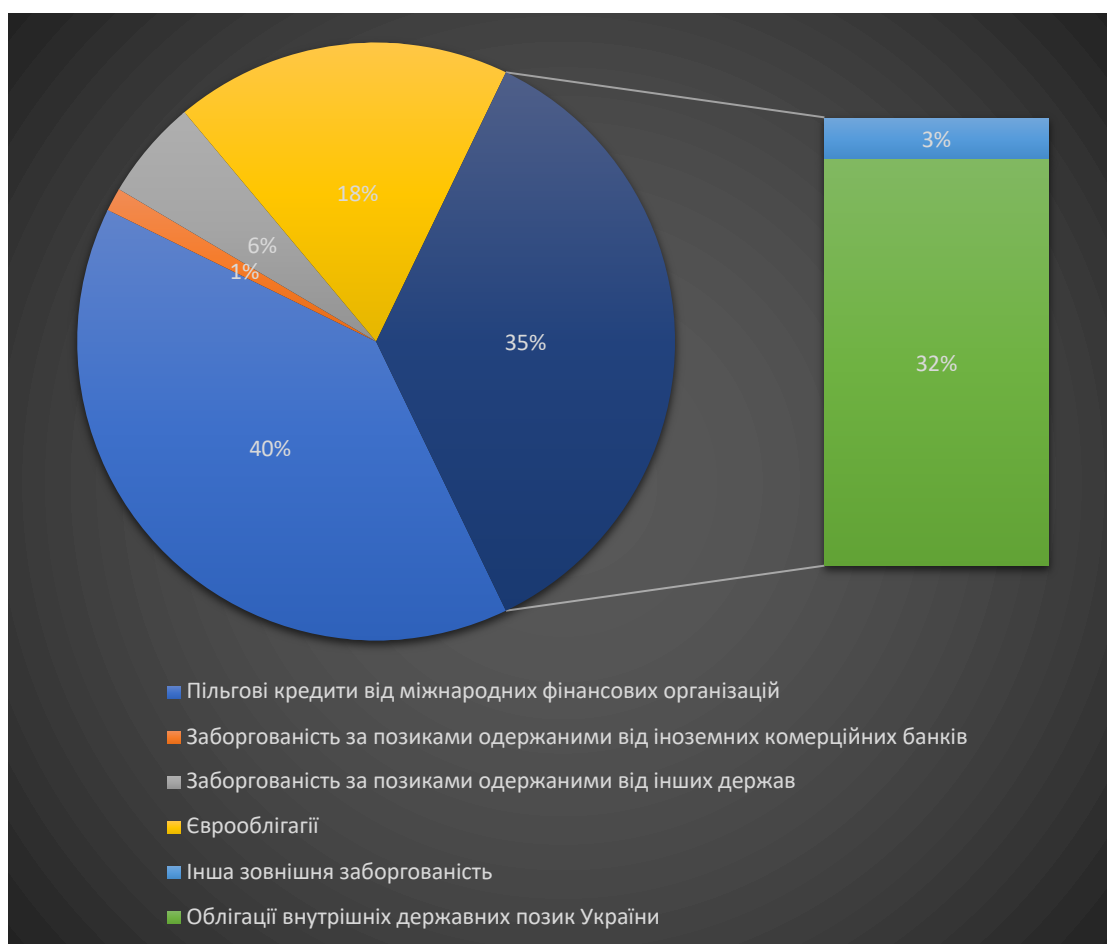

Рисунок 2.2 - Заборгованість України, %

Джерело: Розроблено автором на основі [23]

Найбільшу частку державного боргу становлять позики міжнародних організацій та урядів (46%). Хоча ця частина боргу зросла найбільше з початку Першої світової війни, це не загрожує фінансовій стабільності уряду. Такі кредити видаються під низькі відсотки і відстрочують початок погашення боргу. Однак

міжнародні організації та інші уряди погодилися призупинити виплати за державним боргом України до 2027 року. Найбільше занепокоєння наразі викликає зовнішній торговий борг уряду, значна частина якого фінансується за рахунок єврооблігацій. За даними Міністерства фінансів, загальна сума заборгованості власників українських єврооблігацій станом на 31 серпня 2023 року становила 22,7 млрд доларів [23]. Крім того, держава є гарантом за єврооблігаціями "Укренерго" та "Укравтодору" на 1,5 мільярда доларів. Якщо цей борг не буде реструктуризовано, то в 2024 році Україна повинна буде виплатити комерційним кредиторам приблизно 208 мільярдів гривень. Це невідомна кількість для країни, яка перебуває у розпалі найбільшої війни з часів Другої світової війни. Особливо з огляду на те, що уряд фінансує невійськові витрати за рахунок позик і грантів від партнерів.

За даними Мінфіну, з 2024 по 2030 рік Україна повинна буде повернути близько 1 трлн грн за поточним курсом. Ця сума у 2021 році до війни була еквівалентною сумі національного бюджету країни. Зрозуміло, що Україні буде важко повертати борги не тільки до перемоги, а й після неї.

Таким чином, реструктуризація єврооблігацій стала частиною програми МВФ, який обіцяв допомогти українському уряду підготуватися до переговорів з кредиторами.

Нарешті, партнери України також могли б зробити більше для покращення управління та підтримки боротьби країни з корупцією, зокрема через технічну допомогу та навчальні програми. Це сфера, в якій міжнародне співтовариство може відігравати вирішальну роль, надаючи як поради, так і тиск для проведення реформ. Українське громадянське суспільство та незалежні журналісти є важливими союзниками в цій боротьбі.

Зрештою, для того, щоб ДФО та МФО були ефективними, вони повинні бути більш інноваційними та співпрацювати, бути готовими брати на себе більше ризику та розуміти, що саме працює на українському ринку. Демонструючи бажання експериментувати та створюючи рамки співпраці, вони можуть каталізувати приплив більшої кількості приватного капіталу в Україну. Значна частина цього

вимагатиме більш ефективної координації та об'єднання ресурсів між установами, що дозволить їм спільно інвестувати в проекти без повторення чи збігу зусиль. Крім того, цим установам необхідно створити конкретні плани виконання та встановити конкретні показники ефективності для вимірювання результатів і відповідальності.

2.3 Вплив міжнародних фінансових інституцій на стабілізацію економічної політики України під час дії правового режиму воєнного стану

Україні необхідно здійснити більш значні реформи управління та економіку, щоб зменшити перешкоди для ведення бізнесу. Київ працює з партнерами над законодавством та ініціативами, які покращать бізнес-клімат.

Наприклад, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) допомагає Національному банку України узгодити його нормативні акти, політику та практику з Європейським Союзом щодо нагляду за банками та ринками капіталу. Крім того, Україна працює над законодавством [24] про державно-приватне партнерство (ДПП), яке має забезпечити більшу гнучкість і швидкість для таких типів підприємств. Наявність відповідного законодавства про ДПП може відіграти значну роль у відновленні України, оскільки міжнародні інвестори зможуть вкладати широкий спектр активів. Яким би не був закон на папері, він повинен гарантувати, що на практиці існує надійна, прозора, чесна та відкрита система ДПП, яка заохочує приватизацію в таких ключових секторах, як енергетика та транспорт. У рамках реформаторської ініціативи, яка розпочалася у 2023 році, Київ вилучає та оновлює сотні документів, щоб покращити бізнес-клімат в Україні [25].

Україна також розвиває Експортно-кредитне агентство (ЕКА), яке допоможе застрахувати інвестиції в країну. У квітні 2023 року Київ оголосив [26], що через це агентство надаватиме державні гарантії, наприклад страхування від війни для вітчизняних експортерів. Крім того, український парламент наприкінці листопада

2023 року ухвалив законопроект №9015 [27] про страхування від війни інвестицій як міжнародних, так і українських компаній. Наразі український уряд спілкується з Багатостороннім агентством гарантій інвестицій Світового банку (MIGA), Міжнародною фінансовою корпорацією США (DFC), ЄБРР та іншими донорами щодо потреби у 100 мільйонів доларів для перестраховування своєї ЕКА .

Війна, очевидно, підірвала фінансову привабливість України, тому Київ пропонує спеціальні інвестиційні угоди, повідомляє Офіс сприяння інвестиціям України. До них відносяться:

- до 30 % державної підтримки капітальних видатків інвестиції;
- державне фінансування будівництва супутньої інфраструктури;
- до 10 років звільнення від податку на прибуток підприємств (CIT) для більшості компаній.

Також існують невикористані ресурси, які можна використати для підтримки приватного сектору. Зараз активи російського центрального банку в країнах Великої сімки (G7) заморожені після повномасштабного вторгнення на суму понад 300 мільярдів доларів.

Київ продемонстрував, конфіскацію російських активів і це можливо, оскільки в період з лютого 2022 року по листопад 2023 року він перемістив щонайменше 28,3 мільярда гривень (784 мільйони доларів) до своєї державної скарбниці. Ці активи також можуть бути використані для створення нових фінансових механізмів, таких як інвестиційні фонди, через які донори могли б надати транш першого збитку для залучення інших інвесторів. Існують юридичні, економічні та репутаційні аргументи для арешту цих активів, і провідні експерти проаналізували ці проблеми та запропонували рішення для подальшого розвитку. Україна може використати ці активи для забезпечення випуску облігацій реконструкції та як капітал для погашення збитків та обмеження ризиків.

Найбільшу частку державного боргу становлять позики міжнародних організацій та урядів (46%). Хоча ця частина боргу зросла найбільше з початку Першої світової війни, це не загрожує фіскальній стабільності уряду. Такі кредити видаються під низькі відсотки і відстрочують початок погашення боргу. Однак

міжнародні організації та інші уряди погодилися призупинити виплати за державним боргом України до 2027 року. Найбільше занепокоєння наразі викликає зовнішній торговий борг уряду, значна частина якого фінансується за рахунок єврооблігацій. За даними Міністерства фінансів, загальна сума заборгованості власників українських єврооблігацій станом на 31 серпня 2023 року становила 22,7 млрд доларів [28].

За даними Мінфіну, з 2024 по 2030 рік Україна повинна буде повернути близько 1 трлн грн за поточним курсом. Ця сума у 2021 році до війни була еквівалентною сумі національного бюджету країни. Зрозуміло, що Україні буде важко повертати борги не тільки до перемоги, а й після неї.

Крім того, держава є гарантом за єврооблігаціями "Укренерго" та "Укравтодору" на 1,5 мільярда доларів. Якщо цей борг не буде реструктуризовано, то в 2024 році Україна повинна буде виплатити комерційним кредиторам приблизно 208 мільярдів гривень. Це невідомна кількість для країни, яка перебуває у розпалі найбільшої війни з часів Другої світової війни. Особливо з огляду на те, що уряд фінансує невійськові витрати за рахунок позик і грантів від партнерів.

Таким чином, реструктуризація єврооблігацій стала частиною програми МВФ, який обіцяв допомогти українському уряду підготуватися до переговорів з кредиторами.

Крім того, деякі країни зробили перші кроки для використання цих активів:

- У червні 2022 року Канада запровадила заходи [29], які дозволили їй конфіскувати та продавати російські активи, які належать особам із санкційного списку країни. Нещодавно Всесвітня рада у справах біженців та міграції, група захисту прав біженців під головуванням колишнього міністра закордонних справ Канади Ллойда Екворті, виступала за створення трастового фонду, який би розподіляв конфісковані російські активи українцям.

- 8 листопада 2023 року Комітет із закордонних справ Палати представників США схвалив законопроект про передачу заморожених російських активів на мільярди доларів для відновлення України [30]. Законопроект також забороняє

повертати ці активи Росії до повного відшкодування Кремлем завданої Україні шкоди. 23 січня 2024 року Комітет із закордонних справ Сенату схвалив Закон про відновлення економічного добробуту та можливостей (REPO) для українців, який відкриває шлях для США до конфіскації активів і передачі їх Україні.

- Бельгія володіє приблизно двома третинами російських активів, які знаходяться в ЄС, через свою Euroclear [31]. Незважаючи на те, що Бельгія є одним із найбільших критиків арешту російських активів, прем'єр-міністр Александр Де Кроо заявив, що країна збирає фонд для України на 1,7 мільярда євро. фінансується за рахунок податкових надходжень від захоплених російських активів.

- У січні 2023 року Юридична служба Європейської ради розробила план, як передати близько 40 мільярдів доларів із заморожених активів для фінансування відновлення України [32].

Також МВФ оголосив про офіційне відкриття Фонду розвитку потенціалу України (UCDF) для підтримки економічних і фінансових реформ в Україні протягом наступних п'яти років. Метою фонду є залучення 65 мільйонів доларів від країн-донорів. Початкові ресурси фонду становлять \$16,5 млн. Ці кошти надали Латвія, Литва, Нідерланди, Словаччина та Японія. Початковий план роботи фонду передбачає виділення \$27,5 млн на підтримку основних напрямків програми реформ в Україні. Сфери, які потребують підтримки, включають фіскальні реформи (включаючи мобілізацію доходів, управління державними фінансами та політику витрат), грошово-кредитну політику, політику у фінансовому секторі, політику боротьби з корупцією, а також збір і поширення даних. ЄС виділив 2,6 мільярда євро через гарантії Європейського Союзу, також надає підтримку через Європейський інвестиційний банк та Європейський банк реконструкції та розвитку, надаючи гранти та позики, які дозволяють цим банкам кредитувати український уряд та компанії, що надають життєво важливі послуги. Ці кошти допоможуть покрити витрати на операції МВФ з розвитку потенціалу України з 2024 по 2028 рік.

Для України та міжнародних фінансових інституцій дуже важлива взаємозалежність між кредитами та реформами, проливаючи світло на цей

важливий аспект у контексті макрофінансової допомоги. Цей принциповий і системний підхід з боку ЄС, що передбачає умови бюджетної підтримки, відображає серйозне очікування, що Україна повинна продовжувати свої зусилля щодо реформ навіть у розпал протидії військовим загрозам з боку Росії. Хоча обумовленість справді життєво важлива для максимізації впливу фінансової допомоги, для міжнародних організацій важливо підтримувати реалістичну перспективу щодо того, чого реально можна досягти в країні, яка бореться з екзистенціальною агресивною війною.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА НАПРЯМКІВ ПОКРАЩЕННЯ РОБОТИ УКРАЇНИ ІЗ МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ У ПЕРІОД ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

3.1 Критерії результативності співпраці України із міжнародними фінансовими інституціями

Для реконструкції України знадобиться значна фінансова допомога з-за кордону, а також експертиза реформувань своїх інституцій. Для того, щоб отримувати позитивні результати співпраці з міжнародними фінансовими інституціями, роль України в цьому процесі має бути повністю визнана. Оскільки левова частка макроекономічної допомоги ЄС спрямовувалася на підтримку державного бюджету України і не передбачала конкретних інструментів цільового призначення, оцінка її впливу може мати лише непрямий характер. Такий підхід до надання бюджетної допомоги видається оптимальним в умовах, коли важко передбачити реальні видатки (див. рис. 3.1).

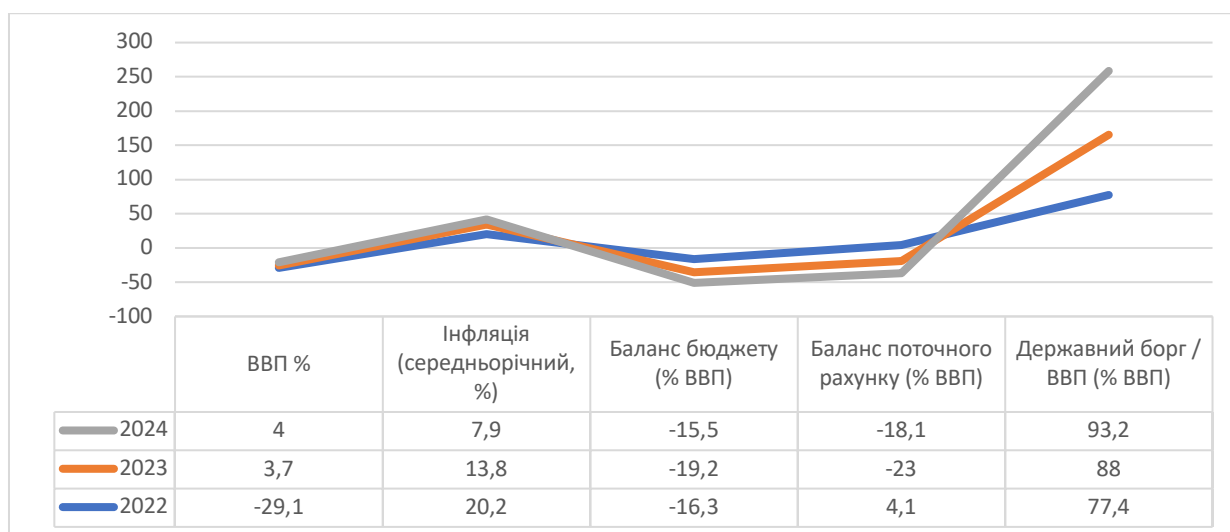

Рисунок 3.1 – Головні індикатори економіки України, 2022-2024 рр., %

Джерело: розроблено автором на основі джерела [33]

За даними, наведеними в графіку 3.1 видно, що у 2024 році зростання України й надалі сильно залежатиме від перебігу війни. Незважаючи на постійне погіршення людського (еміграція, призов, поранення, смерть) і фізичного капіталу (третина останнього знищено з початку конфлікту), а також незважаючи на дезорганізацію ланцюгів постачання, яка часто пов'язана зі зростанням витрат на виробництво, Україна зазнала більше стійке зростання, ніж очікувалося, у 2023 році. Очікується, що ця тенденція продовжиться у 2024 році за підтримки внутрішнього попиту. Очікується, що приватне споживання зробить більший внесок у зростання, оскільки інфляція сповільниться, а процентні ставки вже почали знижуватися (див. рис. 3.2).

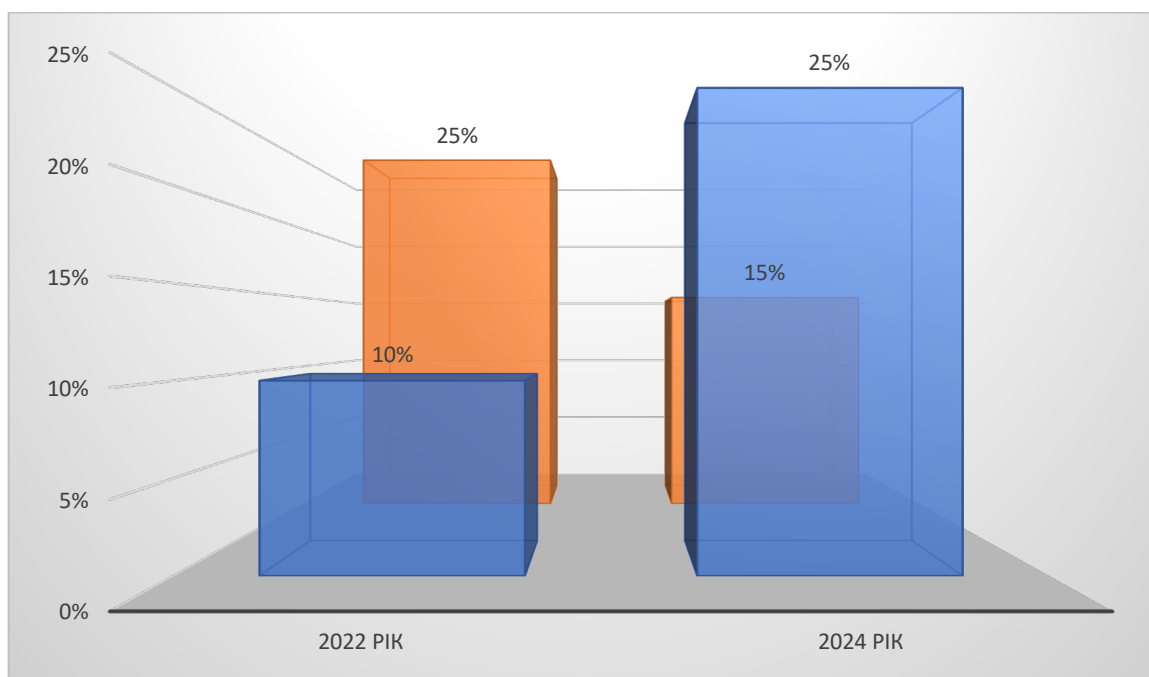

Рисунок 3.2 – Процентна ставка НБУ, 2022-2023 рр., %

Джерело: розроблено автором на основі джерела [34]

Згідно рисунку 3.2 ми бачимо, як на початку вторгнення Національний банк України (НБУ) значно підвищив процентну ставку (на 15 процентних пунктів у середині 2022 року з 10% до 25%), а потім поступово знизив її з середини 2023 року до 15% у січні 2024. НБУ запровадив низку заходів для обмеження відпливу капіталу, що призвело до певної стабільності гривні. У поєднанні з іноземною

допомогою, що зміцнює валютні резерви, це нещодавно дозволило їй перейти від фіксованого обмінного курсу до режиму керованого плаваючого обмінного курсу.

Крім того, внесок чистого експорту в зростання, ймовірно, залишатиметься негативним навіть при збільшенні виробництва сільськогосподарської продукції та харчових продуктів у разі хорошого врожаю. Захищений зерновий морський коридор зник після виходу Росії з Чорноморської зернової ініціативи в липні 2023 року. Незважаючи на (важкий) розвиток альтернативних торговельних шляхів через Дунай, залізницею та дорогами, а також створення тимчасового коридору через румунську та болгарську територію з серпня 2023 року експорт зернових продовжує залишатися під загрозою. Блокади польських фермерів на спільному кордоні можуть зберігатися.

У 2023 році дефіцит бюджету продовжував збільшуватися, при цьому збільшення витрат внаслідок конфлікту перевищило зростання доходів, пов'язаних з міжнародною допомогою. Очікується, що у 2024 році дефіцит скоротиться, оскільки Україна продовжить намагатися запобігти розмиванню податкової бази. Ухвалена наприкінці 2023 року Стратегія національних доходів спрямована на посилення бюджетної спроможності держави [35]. Вона також прагне привести своє фіскальне та митне законодавство у відповідність зі стандартами ЄС і підготуватися до післявоєнного економічного відновлення. Крім того, державний борг продовжить збільшуватися для підтримки військових зусиль, оскільки Конгрес призупиняє дію положень закону, що забороняє Національному банку України купувати державні облігації на первинному ринку.

Проте Україна й надалі отримуватиме міжнародну допомогу для фінансування свого дефіциту. Спочатку офіційні кредитори України призупинили виплати за обслуговування боргу. У 2024 році заплановано чотири виплати на загальну суму 5 366 мільйонів доларів США (8% ВВП). [36] Ці виплати є частиною Програми розширеного фінансування на суму 15,6 мільярда доларів США, підписаної в березні 2023 року з МВФ на 48 місяців, з якої 4476 мільйонів доларів США вже виплачено. Тим не менш, допомога з боку ключових країн-донорів може послабитися. Крім згаданих раніше викликів з боку США, в ЄС вето прем'єр-

міністра Угорщини Віктора Орбана на фінансовий план підтримки економіки та військових зусиль України (33 мільярди євро кредитів і 17 мільярдів євро грантів протягом чотирьох років).) може спонукати кожну країну ЄС реалізувати власний план допомоги.

Крім того, незважаючи на значні перекази від емігрантів та двосторонніх і багатосторонніх донорів, значний дефіцит поточного рахунку лише помірно зменшиться у 2024 році завдяки збільшенню експорту. Окрім розвитку альтернативних торговельних шляхів, українська влада за підтримки Заходу в листопаді 2023 року створила механізм страхування суден, які користуються створеним у Чорному морі тимчасовим коридором. Високі потреби в імпорті, пов'язані з війною, і сильні логістичні обмеження, які стискають експорт, продовжуватимуть підтримувати торговий дефіцит. Дефіцит поточного рахунку, який відображає дефіцит бюджету, фінансуватиметься за рахунок міжнародної допомоги у вигляді пільгових позик і багатосторонніх і двосторонніх грантів, насамперед від Сполучених Штатів, головним чином у формі поставок озброєнь, потім Сполученого Королівства, Німеччини, Канада, Польща, Франція, Норвегія, Нідерланди та Італія.

Наявні дані однозначно свідчать про те, що ЄС став для України вагомим, якщо не незамінним, фінансовим партнером. З 24 січня 2022 року по 31 травня 2023 року ЄС виділив значну суму в 27,3 мільярда євро, випередивши зусилля порівняно з іншими, такими як США, чиї зобов'язання склали 24,3 мільярда євро [37]. Варто зазначити, що ці цифри стосуються невійськової допомоги, при цьому внесок ЄС у цій сфері приблизно у вісім разів менший, ніж внесок США.

Виплачені кошти з ЄС становлять 11,2 мільярда доларів [38], надані між лютим 2022 року та березнем 2023 року, на відміну від виділеної фінансової допомоги. Переважну частку фінансової підтримки ЄС становлять позики, на які припадає приблизно 94% із загальних 11,2 мільярдів доларів. Варто зазначити, що найбільш значущим фінансовим механізмом, який наразі використовував ЄС для надання суттєвої підтримки Україні, є макрофінансовий пакет на 18 мільярдів євро, який забезпечує отримання Україною середньострокових фінансових ін'єкцій у

розмірі приблизно 1,5 мільярда євро на місяць протягом 2023 року [39]. Більше того, ЄС взяв на себе значне зобов'язання надати Україні допомогу на загальну суму 50 мільярдів євро до 2027 року [40]. Тим не менш, допомога ЄС вимагає додаткових внесків інших західних інституцій, оскільки орієнтовні місячні потреби для України складають щонайменше 4 мільярди євро.

Фінансові умови європейських позик передбачають термін погашення від 10 до 35 років. Враховуючи триваючу війну, нещодавні фінансові угоди ЄС з Україною, схоже, демонструють готовність полегшити фінансовий тягар України шляхом сприяння більш керованому погашенню позик ЄС. Однак довгостроковий вплив і постійна доступність фінансової підтримки ЄС зрештою залежатимуть від різноманітності та обсягу коштів, які надходять від різних міжнародних інституцій.

3.2 Сценарії розвитку співпраці України із міжнародними фінансовими інституціями у період воєнного та післявоєнного стану

Україна отримала значні вигоди від фінансової допомоги ЄС через два ключові напрями: забезпечення бюджетної стабільності та стимулювання структурних реформ.

З одного боку, як наголошувалося раніше, вливання позик ЄС у поєднанні з іншими західними фінансовими ресурсами захистило українську державу від межі фінансової неспроможності, дозволивши їй покривати внутрішні витрати та обслуговувати зовнішні борги.

З іншого боку, фінансова допомога ЄС супроводжувалася потужною програмою реформ, мета, яка була значною загрозою через російський наступ, спрямований на дестабілізацію української держави. Вплив вимог ЄС можна підкреслити успішним призначенням нового керівника Спеціальної антикорупційної прокуратури, важливою віхою, досягнутою в першій половині 2022 року [41].

Також перспективним є посилення Національного антикорупційного бюро, яке у другій половині 2022 року розпочало 293 нових розслідування та скерувало до судів 34 обвинувальні акти [42].

ЄС має давню традицію пов'язувати свою фінансову підтримку з антикорупційними заходами. Цей підхід має й надалі залишатися першочерговим пріоритетом, особливо з огляду на те, що останні звіти висвітлюють триваючі випадки корупції серед високопосадовців [43] і державних службовців нижчого рівня, навіть на тлі війни, що триває. Неспроможність ефективно подолати корупцію може мати значні наслідки, потенційно призводячи до того, що західні партнери стануть менш готові надавати фінансову підтримку як для поточної допомоги Україні, так і для майбутніх зусиль з відновлення. Державні закупівлі, корпоративне управління та інші реформи мають і надалі залишатися пріоритетними разом із зусиллями по боротьбі з корупцією в рамках умов надання фінансової допомоги міжнародними фінансовими інституціями.

У короткостроковій перспективі економічна допомога від міжнародних фінансових інституцій має сприяти кращому виконанню бюджетного планування та більшій ефективності бюджетних витрат. За підтримки Програми ЄС «Підтримка управління державними фінансами в Україні» (EU4PFM) у 2022 році було закуплено та доставлено важливі прилади та обладнання до державних фіскальних установ [44], продовжено роботу щодо сприяння наближенню митного та податкового законодавства до ЄС стандартів [45].

З цієї причини потрібна технічна та методична допомога за такими напрямками:

- поновлення надання та оприлюднення головними розпорядниками бюджетних коштів (крім видатків на національну безпеку і оборону) звітності та інформації про використання бюджетних коштів;
- забезпечення більш тісного взаємозв'язку політики, бюджетування та вдосконалення системи ключових показників ефективності виконання державних бюджетних програм;

- підготовка належного фінансово-економічного обґрунтування проектів відновлення;
- надання розширеної інформації про причини неналежного виконання розпорядниками бюджетних коштів планових показників;
- вдосконалення моніторингу та верифікації соціальних виплат;
- відновлення перевірок бюджетних видатків та приведення методології перевірок відповідно до поточних умов;
- підготовка відповідних механізмів фінансування програм відновлення на основі поєднання бюджетних коштів та міжнародної допомоги;
- посилення інституційної спроможності державного фінансового контролю та аудиту;
- підготовка та впровадження нової ІТ-системи для бюджетного планування та моніторингу, як це передбачено в рамках проекту EU4PFM;
- оцінка системи державного управління за «Принципами державного управління (програма SIGMA);
- посилення спроможності ДПАУ та ДПА в частині поглиблення цифровізації податкового та митного менеджменту, посилення аналітичної підтримки та ризик-орієнтованого фіскального контролю.

ЄС може відкрити доступ до актуальних і перспективних європейських програм та взаємодії з міжнародними фінансовими інституціями для українських компаній, установ, неурядових організацій, органів місцевого самоврядування.

1) EU Recovery and Resilience Facility (RRF) 2021 року, запроваджений у 2022 році треком REPowerEU із загальним бюджетом 312,5 млрд євро (гранти) та 360 млрд євро (позики). Проекти, вже започатковані країнами ЄС у рамках їхніх національних планів відновлення та стійкості, можуть бути розширені за участю України шляхом:

- Реалізація пілотних проектів у сферах енергетичної стійкості, «зеленого» переходу, цифрових трансформацій в Україні.
- Впровадження технологічних та організаційних рішень, розроблених європейськими компаніями в галузі RRF. Закупівлі відповідних технологій та

обладнання можуть бути частиною пакетів європейської допомоги Україні. Масштабування результатів європейських компаній, отриманих в рамках RRF, посилить позитивний вплив цієї програми для посткризового відродження економіки ЄС.

- Впровадження рішень, підготовлених українськими стейкхолдерами, у сферах енергозбереження та ефективності, цифрової трансформації тощо у відповідних національних проектах європейських країн.

2) Інструмент сусідства, розвитку та міжнародного співробітництва, програми транскордонного співробітництва Interreg. Ці кошти, спочатку заплановані на співпрацю з Росією та Білоруссю, були перенаправлені в Україну та Молдову. Цілями цих програм є розвиток медичних послуг, зміцнення інституційної спроможності органів державної влади, розвиток освітніх та дослідницьких проектів, фінансування схем соціальної інтеграції та програм професійної підготовки для біженців [46].

У грудні 2022 року Єврокомісія ухвалила чотири нові програми Interreg, розраховані на десять країн-членів, Україну та Молдову. Кошти (533 млн євро) були виділені на транскордонне та транснаціональне співробітництво, стимулювання зеленого переходу та підтримку охорони здоров'я та освіти у 2021-2027 роках [47].

Для участі в цих програмах транскордонного співробітництва Україні потрібна допомога для посилення інституційної спроможності прикордонних регіонів і громад. Одним із можливих інструментів є Європейська група територіального співробітництва (ЄГТС). Крім того, Україна виграє від поглиблення співпраці з Угорщиною, Словаччиною та Румунією в рамках Карпатського Єврорегіону.

3) У рамках програми «Цифрова Європа» із загальним бюджетом 7,5 млрд євро на період 2021-2027 рр. українські компанії, організації та державні адміністрації зможуть зареєструватися для підтримки та допомоги важливих регіональних проектів. Потенційні сфери: суперкомп'ютери, штучний інтелект, передові цифрові навички та можливість широкого використання цифрових

технологій в економіці та суспільстві, у тому числі через центри цифрових інновацій [48].

Враховуючи значний досвід, накопичений останніми роками в технологіях цифровізації, Україна все ще потребує методологічної допомоги у перетворенні питань місцевого розвитку в конкретний проект, який має вирішуватися на основі цифровізації. Це може відкрити шлях для європейських грантів, розширюючи активний попит на цифрові продукти.

4) Загальний бюджет програми Erasmus+ на 2023 рік було переглянуто в бік збільшення до нового загального розміру 4,43 мільярда євро, що є найвищим річним фінансовим пакетом, який коли-небудь досягала програма. Пріоритети програми Erasmus + зосереджені на інклюзії, активному громадянстві та демократичній участі, а також на зеленому та цифровому переході [49]. Ця програма відкриває можливості для реалізації проектів, спрямованих на підвищення доступності та якості середньої та вищої освіти в процесі відновлення; вдосконалення професійної підготовки; моніторинг та прогнозування ринку праці в галузевому та просторовому вимірах.

Допомога міжнародних фінансових інституцій має усунути вузькі місця відновлення та розробити оптимальні рішення через мережу з органами місцевого самоврядування та організаціями громадянського суспільства [50].

Це можна зробити шляхом розширення однорангових комунікацій, заснованих на міжмуніципальних контактах, раніше налагоджених ділових партнерствах, взаємодії громадських та гуманітарних організацій в ЄС та Україні. Це можливість розвантажити офіційні канали допомоги міжнародних фінансових інституцій для роботи з масштабними складними проектами відновлення.

Потреби моніторингу повинні включати механізм зворотного зв'язку, оцінку ефективності на основі найкращих норм і практик законодавства ЄС. Вкрай важливо залучити українські організації громадянського суспільства, незалежні аналітичні центри та дослідницькі центри для незалежної та комплексної оцінки того, як український уряд виконує програми технічної допомоги від міжнародних організацій та ЄС.

3.3 Дорожня карта для взаємодії з міжнародними фінансовими інституціями у період глобальної кризи

Одразу після завершення війни Україні необхідно обрати правильні інституції для свого майбутнього. Це має бути абсолютно зрозуміло з першого дня. Під час війни країною керують, виходячи з вимог військової ситуації, зосереджуючи всі зусилля та ресурси на єдиній меті – військовій перемозі. У цей час найбільш необхідною лідерською якістю є військовий талант.

Як тільки війна закінчиться, цілі зміняться у бік відбудови та закладення фундаменту для процвітаючої та мирної України. Хоча потрібне як воєнне, так і повоєнне управління, цілі цих періодів різні. Реконструкція мобілізує ресурси не для однієї мети, а для багатьох цілей, щоб задовольнити різні потреби реконструкції як у географічних областях, так і в економічних і соціальних сферах. Це також вимагає важливих лідерських якостей, але вони не обов'язково такі, як у воєнний час. Деякі військові лідери можуть стати хорошими лідерами в мирний час завдяки своїм загальним управлінським навичкам, але це не обов'язково стосується всіх. Можливо навіть більшість, такі, як полководці, які показали себе героями на полі бою, не обов'язково мали навички, необхідні для того, щоб бути лідерами в мирний час. Післявоєнні політичні зміни часто непередбачувані. Як і будь-яка політика, економічна допомога, яку міжнародні фінансові інституції надають Україні, має свої цілі.

Однак через часту відсутність конкретних показників, пов'язаних із результатами, наслідками та впливом стандартних політичних заходів, а також через нестабільне середовище, важко визначити методи вимірювання ефективності економічної допомоги.

Оскільки допомога пішла на бюджетні витрати в соціальній та гуманітарній сферах, а країна загалом відчуває дефіцит коштів, можна сміливо стверджувати, що ефекту заміщення немає. Навпаки, надана допомога дозволила українському уряду спрямувати більше коштів на задоволення потреб ведення війни, збереження

цілісності суспільства та підтримки економіки на плаву. Таким чином, допомога, безумовно, має вплив, навіть якщо його важко кількісно оцінити.

З часом надання допомоги було пов'язано із узгодженими умовами змін, які Україна має впровадити. Це може слугувати засобом вимірювання ефективності, якщо не безпосередньо макрофінансової допомоги, то ширших змін, які вона сприяє. Хоча ці умови не обов'язково є легкими для виконання, вони можуть створити довготривалі зміни, а також заохотити участь бізнесу в повоєнній відбудові. Ми повинні працювати, щоб подати позитивний сигнал як нинішнім, так і потенційним донорам щодо позитивних змін, що відбуваються.

Нехтуючи ефективністю, слід також поставити питання про доцільність, чи використовується допомога таким чином, щоб забезпечити найвищу ефективність, враховуючи надані ресурси. Тут ключове значення має управління розподілом коштів. Йдеться не тільки про масштаби допомоги, а й про здатність її засвоїти таким чином, щоб забезпечити максимальну користь.

Для цього потрібна більш активна участь місцевого самоврядування та інших суб'єктів, де ті, хто керує допомогою, знаходяться ближче до отримувачів.

Враховуючи постійні інтенсивні контакти між Брюсселем і Києвом, очевидно, що Україна не може мати ілюзій щодо домашньої роботи, яку їй потрібно виконати щодо існуючих проблем із верховенством права. Дійсно, дослідження займає дуже реалістичну позицію щодо цього, не уникаючи питань обумовленості, пов'язаних із корупцією та прозорістю.

Таким чином, стверджуючи, що першою (з чотирьох) вимог до майбутньої економічної допомоги від міжнародних фінансових інституцій має бути "підвищення ефективності та прозорості бюджетних витрат і подальше посилення інституційного потенціалу боротьби з корупцією", дослідження підкреслює одну з ключових проблем, що стоять перед Україною – як боротися з корупцією. Цього питання не слід недооцінювати. Багатьма способами це можна розглядати як боротьбу за існування, коли громадянське суспільство та міжнародні прихильники наполягають на прозорості та заходах боротьби з корупцією, а Росія хоче зберегти свої корупційні зв'язки та вплив у сусідній країні. Варто згадати, що підтримка

населення ЄС, у поєднанні з рішучістю українського громадянського суспільства вийти з простору російської корупції, була повною мірою продемонстрована під час Майдану 2014 року і згодом призвела до початку агресивної війни Росії.

Партнери України визнають, що постійна інституційна підтримка та нарощування потенціалу в боротьбі з корупцією повинні тривати. Дійсно, це було визнано на Лондонській конференції з відновлення, де серед пропозицій щодо фінансування були й суми на боротьбу з корупцією. Показово, що тривала внутрішня боротьба з олігархією та корупцією триває навіть під час повномасштабної війни, розпочатої Росією. На це звернули увагу в нещодавній ґрунтовній та збалансованій доповіді, опублікованій Німецьким фондом Маршалла та Інституцією Брукінгс під назвою "Антикорупційний фронт України. Допомогти українцям перемогти у війні та мирному часі, підтримуючи їх проти олігархії [51]". Вона пропонує конкретні політичні рекомендації не тільки для самої України, але й для її прихильників в ЄС, США та G7.

Що стосується самого ЄС, то багато держав-членів усвідомлюватимуть проблеми у власних рядах, що стосуються, наприклад, Угорщини та Польщі, де на порядку денному принципі демократичного відступу. Отримання коштів ЄС, ймовірно, стало найефективнішим інструментом, доступним Брюсселю для управління обома країнами. Обидві країни є сусідами України, і політики в Брюсселі, при роботі з Україною, можуть добре згадати проблеми, поставлені Будапештом і Варшавою при вирішенні питань верховенства права.

Слід зазначити, що більшість фінансування МФО надається у формі позик, які необхідно повернути протягом терміну дії кредитної угоди. Крім того, в Україні існує потреба покращувати сфери інвестиційної привабливості, незважаючи на різноманіття потенційних джерел фінансування. Важливу роль відіграватимуть реформи, спрямовані на покращення інвестиційної інфраструктури України, розвиток бізнес-середовища та підтримку малого та середнього підприємництва. Але не тільки уряди, а й представники міжнародних фінансових інституцій мають змінити спосіб роботи та адаптуватися до реальних потреб бізнесу.

Цілі розвитку економіки України до 2033 року вимагають якісно іншого рівня фінансування. Підхід проекту до розширення кола учасників програм МФО, а також програм розвитку підприємництва на звільнених територіях має стати пріоритетом у зусиллях міжнародних організацій, що працюють з українською економікою.

Влада України має мати в програмі на 2023-2027 рр., що підтримується програмами розширеного фінансування інституціями, напрямки, щоб допомогти забезпечити макроекономічну та фінансову стабільність, каталізувати зовнішнє фінансування та створити основу для структурної політики, яка могла б закласти основи для післявоєнного відновлення та реконструкції, в тому числі в контексті вступу до ЄС.

Програма має включати двоетапний підхід: перший етап зосереджений на забезпеченні макроекономічної стабілізації та проведенні критичних структурних реформ, поки війна ще триває; друга фаза, коли активна боротьба достатньо вщухне, буде зосереджена на подальшому зміцненні макроекономічної політики та початку більш широкомасштабного набору структурних реформ для відновлення середньострокової зовнішньої життєздатності, підтримки стійкого зростання та полегшення шляху України до вступу в ЄС.

У короткостроковій перспективі фіскальна політика має бути спрямована на забезпечення достатніх ресурсів для пріоритетних видатків, підтримку міцної бази оподаткування та підтримку державних фінансів і стійкості боргу. Слід уникати заходів, які завдають шкоди податковим надходженням.

У середньостроковій перспективі, щоб задовольнити початкові потреби у відбудові та соціальних видатках, зусилля мають бути зосереджені на посиленні мобілізації доходів завдяки національній стратегії надходжень та оживлення середньострокової політики для підвищення фінансової впевненості. Необхідно вжити заходів для підвищення прозорості бюджету та управління ризиками, а також посилити управління державними інвестиціями.

Подальше вдосконалення управління має вирішальне значення для досягнення цілей України щодо членства в ЄС та досягнення сталого зростання.

Незалежні та ефективні антикорупційні інституції допоможуть зменшити корупційні ризики під час воєнного стану та сприятимуть довірі суспільства та впевненості донорів у майбутній реконструкції. В енергетичному секторі будуть потрібні амбітні реформи для посилення конкуренції, удосконалення ринкових механізмів і зменшення великих квазіфіскальних ризиків. Поглиблення інтеграції з єдиним ринком ЄС і неухильне виконання вимог вступу до ЄС будуть мати вирішальне значення для здійснення довгоочікуваних інституційних і структурних реформ.

Інтеграція в ЄС відома своєю складністю. Після рішення про відкриття переговорів про приєднання залишилося зробити кілька важливих кроків. Ось короткий виклад того, якими вони ймовірно будуть:

- Якщо будуть оголошені будь-які додаткові умови, Україна також повинна буде виконати їх відповідно до рішення Європейської Ради.
- Далі буде прийнято рамки переговорів. Це встановлює межі для переговорів, тому обидві сторони мають чітке розуміння очікувань.
- Єврокомісія також має провести комплексний аналіз відповідності законодавства України *acquis* ЄС, так званий «скринінг».
- Рамки переговорів відкриють шлях для України до початку переговорів про вступ щодо першого так званого «переговорного кластера» – «Основи», які стосуються юстиції, основних прав, державних закупівель та деяких інших.

Але законодавство ЄС (*acquis*) поділено на 35 розділів, об'єднаних у 6 «кластерних» категорій, таких як «Основи», «Внутрішній ринок», «Конкурентоспроможність та інклюзивне зростання», «Зелена програма» та стале підключення, «Ресурси», «Сільське господарство та згуртованість» і «Зовнішні відносини». Відповідність цим кластерам (і відповідно – законам ЄС) є хлібом і маслом як переговорів, так і самого членства. Простіше кажучи, країна-кандидат приводить свої закони та правила у відповідність з правилами ЄС. Потім це обговорюється та аналізується обома сторонами.

Україна також може розраховувати на отримання «перехідного періоду» щодо деяких умов інтеграції: деякі зміни до українського законодавства можуть бути дозволені на більш пізній час (зокрема, після повного членства в ЄС). Подібний крок було зроблено щодо переговорів про членство Болгарії та Румунії у 2007 році. Ця можливість, звичайно, буде предметом обговорення та політичних рішень у ході переговорів між Україною та ЄС.

- Важливо зазначити, що термін «переговори» або «переговори» не повністю пояснює, що це за етап. Насправді процес являє собою комбінацію двох основних елементів:

- Представники ЄС розглядають прогрес кандидата в інтеграційних реформах. Законодавство та інституції аналізуються, щоб зрозуміти, наскільки вони відповідають стандартам ЄС.

- Обидві сторони тлумачать, обговорюють і планують подальше впровадження таких реформ, де це необхідно. Саме це дає назву сцені.

Виходячи з власної доктрини ЄС, неможливо повністю передбачити тривалість офіційних переговорів про членство. Кожен кандидат унікальний і має свій власний шлях. Деякі переговори завершуються через кілька років, тоді як інші країни можуть вести переговори майже десять років. Деякі з останніх прикладів включають Хорватію, яка вела переговори протягом шести років, з 2005 до 2011. Для Болгарії та Румунії шлях від початку переговорів про вступ до підписання Договору про приєднання зайняв п'ять років.

33 глави права ЄС зазвичай вважаються предметом переговорів. Це означає, що 33 категорії українського законодавства розглядаються як такі, що знаходяться на різних стадіях реформування, наближення до стандартів ЄС.

Виходячи з останнього звіту Європейської комісії, Україна досягла значного прогресу в кількох розділах порівняно з минулим. Серед них закони про захист навколишнього середовища, цифрову трансформацію, права інтелектуальної власності, вільний рух капіталу та інші.

Найвищі загальні оцінки Україна має за Митний союз (4 з 5), енергетику (4), зовнішні відносини (4), політику безпеки та оборони (4), цифрову трансформацію та медіа (3,5). Усе це підпадає під оцінку «хороший рівень підготовки».

Пристойна кількість оцінюється як «помірно підготовлені» на 3 з 5: економічна та монетарна політика, продовольча безпека, науковий розвиток і свобода переміщення товарів. Серед найбільш проблемних правових розділів, які ЄС відносить до «початкової стадії підготовки», – політика розвитку сільського господарства та сільських територій України, соціальна та трудова політика, свобода пересування людей та деякі інші.

Україна також виконала понад 90% додаткових рекомендацій, оголошених Європейською комісією, заявила президент комісії Урсула фон дер Ляєн. За деякими категоріями Україна навіть перевищила рекомендації, вважають експерти з євроінтеграції. Варто зазначити, що оцінка прогресу кандидата є певною мірою політичного розсуду з боку ЄС. Потенційний член також може аргументувати та пояснити свій прогрес. Це означає, що процес переговорів є дещо гнучким.

Немає двох однакових шляхів до членства в ЄС. По-перше, кожна країна-кандидат має свої сильні сторони та проблеми. По-друге, ЄС не є статичною організацією. Вже зараз Європейський Союз розпочав дискусії про свої реформи та зміни, виходячи зі своєї внутрішньої динаміки. З роками політичні позиції та вимоги до членства змінилися.

Багато експертів відзначають, що Україна знаходиться на тому рівні реформ, який показали кандидати на вступ до ЄС у 2004 році (Кіпр, Чехія, Естонія, Угорщина та ін.). На той час їхній прогрес вважався достатнім для повноправного членства. Однак європейська політична реальність кардинально змінилася за ці 19 років. Якби ці країни вели переговори про членство у 2023 році, майже неможливо сказати, чи прийняли б їх швидше чи повільніше.

Крім того, кожна країна-кандидат по-різному підходить до офіційних переговорів. Польща, наприклад, залучила до переговорного процесу понад 3000 експертів. Це забезпечило дуже сильну позицію Польщі в цих дискусіях. Переговорні команди багатьох інших країн були набагато скромнішими.

Справедливо було б сказати, що незважаючи на війну та жорстоку російську агресію, Україна переживає один із найвидатніших періодів проєвропейських зусиль. Навіть за умов постійних обстрілів з боку Росії та запеклих боїв на лінії фронту Україна подвоїла свою антикорупційну кампанію завдяки десяткам резонансних розслідувань. Також посилили Національне антикорупційне бюро до 1000 співробітників.

Щоденна робота над реформами ведеться в багатьох українських інституціях, включно з парламентом. З ЄС ведеться активний діалог для вдосконалення та вдосконалення цих зусиль. Прогрес було відзначено та високо оцінено в обох звітах Європейської Комісії, які аналізували рух України до стандартів ЄС.

Євроінтеграція зберігає потужну підтримку переважної більшості населення України. Повністю європейське майбутнє залишається глибоко вірою українців. Це одна з головних причин, чому країна не відмовилася від реформ навіть у воєнний час. Від Помаранчевої революції 2004 року до Революції Гідності 2014 року та до війни, яка триває, українці багато чим пожертвували в ім'я свободи, демократії та основних прав людини.

Членство в ЄС – це не суто політичне чи економічне рішення для України, а мета, яка лежить в основі сучасних українських цінностей. Цінності, за які український народ стояв, боровся, стікав кров'ю щонайменше 20 років. Цінності, які українські воїни продовжують захищати в окопах від російської бронетехніки та бомбардувань.

ВИСНОВКИ

Дослідження, проведені в бакалаврській роботі, присвячені аналізу питань впливу міжнародних фінансових інституцій та їх взаємопов'язаність з українською економікою в наш час.

З жахом і обуренням спостерігаючи за людськими жертвами російського вторгнення, ми повинні передбачити фінансові та економічні втрати та подумати про те, яку роль можуть зіграти міжнародні фінансові інституції у їх полегшенні.

Стійкість української економіки відобразила стійкість українського народу. Незважаючи на міграцію під час війни та навмисні напади на критично важливу інфраструктуру країни, є сектори економіки, такі як технології, які розвиваються. За останні два роки ми побачили, чого може досягти український народ, коли він мотивований визначати власну долю та захищати власну свободу. Щоб зробити майбутнє, вільне від війни та агресії, реальністю для українського народу, а також зберегти нашу економіку сьогодні, Україні потрібен приватний капітал. Міжнародні фінансові корпорації готові надати повний набір інструментів, щоб допомогти зменшити ризик приватних інвестицій, мобілізувати приватний капітал і підтримати потужність динамічного приватного сектора в Україні.

Повне відновлення не може і не буде фінансуватися державним сектором. Тільки за допомогою ЄС та інших партнерів Україна повинна якомога швидше створити належне середовище для приватних інвестицій. Забезпечення загальної безпеки України та фінансування початкових приватних інвестицій є такими ж важливими, як і зміцнення верховенства права через більшу прозорість, судову реформу та антикорупційні заходи.

Фінансовий сектор України є банко центричним, сильно фрагментований і переважно непрозорим. Приблизно 80 відсотків фінансових активів контролюються банками, в яких нещодавні реформи виявили системні недоліки, інституційну неспроможність і практики, які можуть бути зловживаними. Результат підірвав довіру суспільства до банків і до пруденційного нагляду

регулятора, і залишив банківський сектор, де понад 52 відсотки активів системи перебувають у державній власності та під контролем. Фінансові, регуляторні та правові реформи для небанківського сектору все ще відстають.

Демократична Україна, заснована на верховенстві права та з динамічною ринковою економікою, слугувала б маяком свободи та процвітання, а отже, могла б стати успішним каталізатором демократичних змін у всьому регіоні.

Внаслідок війни українська економіка в 2022 році впала приблизно на 30%, а рівень витрат на війну та гуманітарні потреби, ремонт енергетичної та іншої інфраструктури різко зріс. Завдяки єдиній позиції союзників Україна отримує необхідне фінансування для покриття фінансового дефіциту від США та ЄС безпосередньо або через міжнародні фінансові інституції.

Європейський Союз (ЄС), його інституції та країни-члени об'єднані у підтримці України після російської агресії, надали Україні та нашому народу на сьогодні близько 76 мільярдів євро. Щоб продовжувати реагувати на зростаючі потреби України та враховуючи обмеження бюджету ЄС, Європейська комісія запропонувала додатковий фінансовий пакет у розмірі 50 мільярдів євро на 2024-2027 роки, Механізм для України, який наразі веде переговори з Радою та Європейським парламентом. Важливо, щоб вони не применшували похвальну пропозицію Європейської комісії, а прагнули її вдосконалити.

Наприклад, Світовий банк мобілізував 18 мільярдів доларів США фінансової підтримки з 24 лютого 2022 року. Це включає: додаткову бюджетну підтримку 350 мільйонів доларів США, двосторонні гарантії 134 мільйони доларів США, двостороннє грантове фінансування 1 168 мільйонів доларів США, екстрену підтримку державних послуг 1 000 мільйонів доларів США, двосторонні гарантії 1 521 дол. США, двостороннє грантове фінансування 10 455 мільйонів доларів США та кредити Світового банку (реструктуризація та поточний портфель) 635 мільйонів доларів США.

Особливу увагу слід звернути на забезпечення того, щоб Україна могла допомогти мобілізувати державні інвестиції, які є критично важливими для відновлення та реконструкції України. Європейський інвестиційний банк, як банк

ЄС, який повністю відповідає та просуває цінності, стандарти та інтереси ЄС, має унікальні можливості для цього. Згідно з Європейським фондом сталого розвитку плюс (EFSD+), ЄІБ має мати спеціальне інвестиційне вікно в Україні. Це дозволить ЄС скористатися доданою вартістю ЄІБ у державних інвестиціях – основному бізнесі ЄІБ, таким чином, що також підтримає Україну в перспективі її вступу до ЄС. ЄІБ також може відіграти важливу роль у закріпленні підходу «Команди Європи» через програму «Український фонд», співпрацюючи з іншими ключовими європейськими, міжнародними та місцевими фінансистами та учасниками розвитку, а також приватним сектором, щоб підтримати відновлення та реконструкцію України шляхом комплексних державних і приватних заходів.

Через війну та заборону платежів припинилося практично все приватне фінансування, за винятком фінансування від міжнародних фінансових установ, включаючи Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). З початку війни ЄБРР реалізував комплексні фінансові проекти, спрямовані на підтримку українських банків, виробників, постачальників послуг, сільськогосподарських підприємств, природних ресурсів та енергетики, а також багатьох інших суб'єктів.

Для перемоги та відновлення України важливо мобілізувати широку міжнародну підтримку. Потрібна інституційна структура, яка б гарантувала, що відбір та управління проектами належать українцям, але організовані таким чином, щоб забезпечити донорам прозорість і забезпечити належне витрачання грошей.

Інвестиційний банк, ЄБРР, МВФ, Світовий банк та інші фінансові установи повинні координувати свої зусилля для задоволення потреб України у фінансуванні.

Взаємодія з міжнародними фінансовими інституціями повинна бути побудована так, щоб бути максимально інклюзивним і виходити за межі G7. Україні будуть потрібні величезні ресурси для негайного відновлення та довгострокової реконструкції. Чим більше донорів візьме участь, тим більше ресурсів буде доступно для розвитку і реконструкції України.

Для представників і громадян України суттєвим питанням справедливості є те, що Росія як виконавець вторгнення має бути змушена брати участь у витратах

на відновлення України. Мобілізація російських активів забезпечить додаткові кошти для відновлення України та полегшить навантаження на платників податків у ЄС та інших країнах-донорах. Але існує проблема, так як європейський центральний банк (ЄЦБ) застерігає Єврокомісію від конфіскації заморожених російських активів. Тому що, навіть ЄС, просто використовуючи надходження від процентної ставки від знерухомлених російських активів, може спонукати центральні банки третіх країн, які мають великі резерви грошей, відвернутися від євро. Цей ризик був би особливо високим, якби ЄС діяв в односторонньому порядку без інших країн G7. Політики та законодавці у відповідних юрисдикціях зараз працюють над усуненням правових перешкод для конфіскації заморожених активів з метою компенсації Україні.

Наразі дуже приблизна оцінка шкоди, завданої Україні війною, і вартості, необхідної для відновлення України, становить приблизно 1 трильйон доларів США, величезну суму грошей, яка потребуватиме залучення з багатьох сторін. Основні джерела накопичення таких коштів мають включати репарації від держави-агресора, включно з тими активами, які наразі заморожені Заходом; суверенне фінансування, включаючи різноманітне фінансування через Світовий банк, і приватні кошти.

Існують значні теоретичні дискусії щодо труднощів отримання заморожених активів, які базуються на аргументі недоторканності приватної власності та суверенного імунітету. Інвестиції потрібно спрямовувати туди, де вони можуть зробити найбільше роботи для економічного відновлення.

Потреби України значно перевищують наявні кошти, тому міжнародні фінансові інституції для нас надзвичайно важливі, тому ми повинні зосередитися на найважливіших інвестиціях, які можуть забезпечити функціонування економіки та закласти основи для довгострокового відновлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Bienngoccruise. МВФ проти СОТ проти Світового банку: в чому різниця? URL: <https://uk.bienngoccruise.com/imf-vs-wto-vs-world-bank>
2. Міністерство закордонних справ України. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями. URL: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/spivrobotnictvo-ukrayini-z-mizhnarodnimi-finansovimi-instituciyami>
3. Міністерство економіки України. Відновлення україни відкриває нові можливості для залучення іноземних інвестицій у приватний сектор. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=en-GB&id=9a4ce7ca-1591-4965-bb2e-cc05d371595b&title=RestorationOfUkraineOpensNewOpportunitiesForAttractingForeignInvestmentInThePrivateSector>
4. Міністерство економіки України. ООН в Україні Перехідна рамкова програма. URL: <https://ukraine.un.org/uk/232866-%D0%BE%D0%BE%D0%BD-%D0%B2-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B0-%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0>
5. Міністерство економіки України. Загальна інформація про світову організацію торгівлі. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=94872f60-5734-4e7c-bcee-7873ffb2076d&title=ZagalnaInformatsiiaProSvitovuOrganizatsiiuTorgivliu>
6. Міністерство економіки України. Міністерство економіки України «відновлення україни відкриває нові можливості для залучення іноземних інвестицій у приватний сектор». URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=en-GB&id=9a4ce7ca-1591-4965-bb2e-cc05d371595b&title=RestorationOfUkraineOpensNewOpportunitiesForAttractingForeignInvestmentInThePrivateSector>
7. Міністерство фінансів України. Мінфін: 30 років співпраці з МВФ. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minfin-30-rokiv-spivpratsi-z-mvf>

8. Національний банк України. Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/international/financial-institutions>

9. Національний банк України. Досягнуто угоди на рівні персоналу щодо третього перегляду програми розширеного фінансування з МВФ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/dosyagnuto-ugodi-na-rivni-personalu-schodo-tretogo-pereglyadu-programi-rozshirenogo-finansuvannya-z-mvf>

10. Рада виконавчих директорів МВФ. (2023, 31 березня). Рада виконавчих директорів МВФ схвалила 15,6 мільярдів доларів США за новою Програмою в рамках Механізму розширеного фінансування (Extended Fund Facility - EFF) для України як частину загального пакету підтримки обсягом у 115 мільярдів доларів США. URL: <https://www.imf.org/uk/News/Articles/2023/03/31/pr23101-ukraine-imf-executive-board-approves-usd-billion-new-eff-part-of-overall-support-package>

11. IMF. IMF and Ukraine. URL: <https://www.imf.org/en/Topics/IMF-and-Ukraine>

12. Економічна правда. (2023, 20 жовтня). Пробачити все. Як Україна готується до нової реструктуризації боргу і якими можуть бути умови. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/10/20/705668/>

13. ООН в Україні. Перехідна рамкова програма. URL: <https://ukraine.un.org/uk/232866-%D0%BE%D0%BE%D0%BD-%D0%B2-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B0-%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0>

14. Міністерство економіки України. Відновлення України відкриває нові можливості для залучення іноземних інвестицій у приватний сектор. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=en-GB&id=9a4ce7ca-1591-4965-bb2e-cc05d371595b&title=RestorationOfUkraineOpensNewOpportunitiesForAttractingForeignInvestmentInThePrivateSector>

15. Міністерство економіки України. Відбудова України відкриває нові можливості для залучення іноземних інвестицій у приватний сектор. URL:

<https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=09fa99ee-ae7e-41ca-9788-1804029d97bb&title=Investitsii>

16. Raiffeisen Bank. Райффайзен Банк отримав гарантію від DFC на суму 40 млн дол. США для підтримки кредитування підприємств в Україні. URL: <https://raiffeisen.ua/news/raiffeisen-bank-otrymav-garantiyu-vid-dfc-na-sumu-40-mln-dol-ssha-dlya-pidtrimki-kredituvannya-pidpriyemstv-v-ukrani-1970>

17. U.S. International Development Finance Corporation (DFC). DFC Makes More Than \$9.1 Billion in Financial Commitments for Fiscal Year 2023. URL: <https://www.dfc.gov/media/press-releases/dfc-makes-more-91-billion-financial-commitments-fiscal-year-2023>

18. Україна. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. Програма фінансової підтримки України від європейського союзу. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/>

19. Уряд України. Україна отримала 1,5 млрд євро перехідного фінансування від ЄС в рамках Інструменту Ukraine Facility. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukraina-otrymala-15-mlrd-ievro-perekhidnoho-finansuvannia-vid-ies-v-ramkakh-instrumentu-ukraine-facility>

20. Kiel Institute for the World Economy. (2023, Лютий). Which countries help Ukraine and how? URL: https://www.ifw-kiel.de/fileadmin/Dateiverwaltung/IfW-Publications/fis-import/87bb7b0f-ed26-4240-8979-5e6601aea9e8-KWP_2218_Trebesch_et_al_Ukraine_Support_Tracker.pdf

21. Посольство Федеративної Республіки Німеччина в Україні. Deutsche Vertretungen in der Ukraine. URL: <https://ukraine.diplo.de/ua-de>

22. The Wall Street Journal. (2022, September 8). Ukraine's GDP-Linked Securities Holders Preliminarily Approve Payment Changes. URL: <https://www.wsj.com/livecoverage/stock-market-news-today-08-09-2022/card/holders-of-ukraine-s-gdp-linked-securities-preliminarily-approve-payment-changes-1iyHRYDY5BpEDJ2LHSfH>

23. Економічна правда. (2023, 20 жовтня). Пробачити все. Як Україна готується до нової реструктуризації боргу і якими можуть бути умови. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/10/20/705668/>
24. Верховна Рада України. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39902>
25. Міністерство економіки України. Бізнес-клімат. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=1128b5d1-4d76-4115-b21b-cb5c7bcf7d95&title=DoingBusiness2019>
26. Reuters. (2023, April 25). Ukraine seeks to revitalise export agency to boost economy. URL: <https://www.reuters.com/markets/europe/ukraine-seeks-revitalise-export-agency-boost-economy-2023-04-25/>
27. Міністерство економіки України. №9015. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=aac41e06-4dc9-42a3-a75f-26f47060fcef&title=UkhvaleniiZakonPro>
28. Transparency International Ukraine. Розморозка на користь України: як є та США планують діяти із заарештованими активами РФ. URL: <https://ti-ukraine.org/news/rozmorozka-na-koryst-ukrayiny-yak-yes-ta-ssha-planuyut-diyaty-iz-zaareshtovanymy-aktyvamy-rf/>
29. CBC News. Canada can now seize, sell off Russian assets. What's next? URL: <https://www.cbc.ca/news/politics/c19-russia-sanctions-asset-seizures-test-case-1.6496047>
30. Yahoo News. US Congress approves bill to transfer frozen Russian assets to Ukraine. URL: <https://news.yahoo.com/us-congress-approves-bill-transfer-122200605.html>
31. Financial Times. Euroclear earns €3bn from Russian assets frozen by west. URL: <https://www.ft.com/content/88ff88c4-6efe-40b7-b635-80eb6bd73c2c>

32. Укрінформ. Європейська Комісія ухвалила Український план, що є основою для реалізації Українського фонду в в обсязі €50 мільярдів в бюджеті ЄС на 2024-2027 роки. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3852744-evrokomisia-shvalila-ukrainskij-plan-ta-vidkrila-slah-dla-plateziv-z-fondu-v-50-milardiv.html>
33. Trading Economics. Ukraine Indicators. URL: <https://tradingeconomics.com/ukraine/indicators>
34. Національний банк України. Національний банк України знизив облікову ставку до 15%. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-ukrayini-zniziv-oblikovu-stavku-do-15-17844>
35. Ligazakon. Національна стратегія доходів до 2030 року: роз'яснення Мінфіну. URL: https://biz.ligazakon.net/news/224571_natsionalna-strategya-dokhodv-do-2030-roku-rozyasnennya-mnfnu
36. Міністерство фінансів України. (2022). Бюджетна декларація на 2022 - 2024 роки. URL: <https://www.mof.gov.ua/storage/files/%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%202022-2024%20%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B8.pdf>
37. Kiel Institute for the World Economy. Ukraine Support Tracker. URL: <https://www.ifw-kiel.de/topics/war-against-ukraine/ukraine-support-tracker/>
38. Міністерство фінансів України. (2023, 7 серпня). Ukraine's State Budget Financing Since the Beginning of the Full-scale War. URL: https://mof.gov.ua/en/news/ukraines_state_budget_financing_since_the_beginning_of_the_full-scale_war-3435
39. Європейська Комісія. (2022, 9 листопада). Commission proposes stable and predictable support package for Ukraine for 2023 of up to €18 billion. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pt/ip_22_6699

40. Baczynska, Gabriela. (2023, 20 червня). EU offers Ukraine 50 billion euros through 2027. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/eu-unveil-50bln-euro-aid-package-ukraine-sources-2023-06-20/>
41. Lukashova, Sonia. (2022, 14 грудня). "You want to hear me resist? I don't." Oleksandr Klymenko's first major interview with the new head of SAP. Pravda. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2022/12/14/7380724/>
42. National Anti-Corruption Bureau of Ukraine. (2023). 293 investigations, 149 suspicions and 68 people on the dock: the results of the work of NABU and SAP in the II half of 2022. URL: <https://nabu.gov.ua/news/novyny-293-rozsliduvannya-149-pidozr-ta-68-osib-na-lavi-pidsudnyh-rezultaty-roboty-nabu-i-sap-v-ii/>
43. Martin, Emmanuel. (2023, 22 травня). Ukraine's other war. GIS Reports Online. URL: <https://www.gisreportsonline.com/r/ukraine-war-corruption-2/>
44. Domeikiene, Jurgita. (2022). Tackling Ukraine's public finance management challenges in times of war. eu4pfm.com.ua. URL: <https://eu4pfm.com.ua/interviews/tackling-ukraines-public-finance-management-challenges-in-times-of-war/>
45. Domeikiene, Jurgita. (2023, 16 березня). How Ukraine succeeded in staying well on track with the implementation of PFM reforms, even in wartime. eu4pfm.com.ua. URL: <https://eu4pfm.com.ua/news/1703/#more-6891>
46. The Diplomatic Service of the European Union. (2022, 8 червня). Ukraine: €26.2 million initially planned for Russia and Belarus will be transferred to strengthen cooperation with Ukraine and Moldova. Delegation of the European Union to Ukraine. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/ukraine-%E2%82%AC262-million-initially-planned-russia-and-belarus-will-be-transferred_en?s=232
47. The Diplomatic Service of the European Union. (2022, 6 грудня). EU Cohesion Policy: over €530 million for territorial cooperation including Ukraine and Moldova in 2021-2027. Delegation of the European Union to Ukraine. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/eu-cohesion-policy-over-%E2%82%AC530-million-territorial-cooperation-including-ukraine_en?s=232

48. The Diplomatic Service of the European Union. (2022, 5 вересня). Solidarity with Ukraine: EU-Ukraine Association Council takes place, with new agreements further strengthening cooperation between the EU and Ukraine. Delegation of the European Union to Ukraine. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/solidarity-ukraine-eu-ukraine-association-council-takes-place-new-agreements_en?s=232

49. The Diplomatic Service of the European Union. (2023, 13 березня). Erasmus+ 2023 Annual Work Programme: Commission increases annual budget, with a focus on learners and staff from Ukraine. Delegation of the European Union to Ukraine. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/erasmus-2023-annual-work-programme-commission-increases-annual-budget-focus_en?s=232

50. European Pravda, Ukrainska Pravda. (2022, 1 листопада). Zelenskyu proposes "economic Ramstein": 40% of energy infrastructure damaged. Pravda. URL: <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2022/11/1/7374525/>

51. Recommendations for Stakeholders, Ukraine's Anti-Corruption Front, (2023, 20 червня). URL: <https://www.gmfus.org/news/ukraines-anti-corruption-front#:~:text=Ukrainian%20reformers%20innovated%20world-leading%20transparency%20systems%2C%20established%20an,Voters%20renewed%20the%20anti-corruption%20mandate%20through%20democratic%20transitions>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Огляд зарубіжної літератури

1. Richard K. Green, J. Vernon Henderson, Matthew E. Kahn, Alex Nikolsko-Rzhevskyy and Andrii Parkhomenko University of Southern California (USC); London School of Economics; Lehigh University 13, Accelerating urban economic growth in Ukraine. *CHAPTER 9, p. 243-249.*

This chapter has focused on the role of place-based investments to create a strong system of cities that allows people to confidently return to the cities in the East. We have emphasised the interplay between a city's history and investors' expectations about its future in determining the growth of local economic activity (Krugman 1991).

Ukraine's economy has come a long way since 1991. While before the war the judicial system, corruption and getting access to foreign products and capital markets were dominant concerns for small and large businesses, they are now struggling with much more fundamental problems such as destroyed infrastructure, lack of demand and a lack of access to finance and insurance. Rebuilding the economy and providing new business opportunities will require solving the old as well as the new problems. Reconstruction can and should be used to invest in sustainable companies and infrastructure. Boosting exports, deepening value chains in agrobusiness, building up green steel production, and fostering IT startups will provide opportunities to move the economy ahead.

2. H.R.8035 - Ukraine Security Supplemental Appropriations Act, 2024. (2024). 118th Congress, 2d Session.

H.R. 8035, also known as the "Ukraine Security Supplemental Appropriations Act, 2024," provides additional financial assistance to Ukraine to support its efforts in the fight against Russian aggression. The bill was introduced on April 17, 2024, and is currently awaiting consideration in the House of Representatives.

The bill appropriates \$33 billion in additional aid to Ukraine, which can be used for:

- Providing military assistance to Ukraine, including weapons, ammunition, and equipment.
- Supporting Ukraine's economic stability, particularly by providing financial assistance to its government and businesses.
- Providing humanitarian assistance to the Ukrainian people, such as food, shelter, and medical care.
- Helping Ukraine investigate war crimes committed by Russia, by providing funding for forensic investigations and evidence gathering.

3. Economic Governance and EMU Scrutiny Unit (EGOV). (2024, January). Multilateral financial assistance to Ukraine (PE 733.763). Author: Drazen RAKIC. Directorate-General for Internal Policies.

This article discusses the financial support that Ukraine has received since the beginning of the Russian invasion in February 2022. This assistance has been provided by the European Union, international financial institutions, and groups of bilateral creditors. The article also details the conditions attached to EU and IMF loans. As of December 2023, Ukraine faces an external financing gap of USD 41.8 billion in 2024. The IMF and others have warned of the dangers of delaying financial assistance.

4. Martin, A. (2022, March 14). Russia, Ukraine, and the International Financial Institutions. Congressional Research Service.

The analysis by the Institute of the Congress of the United States is the result of research and analysis of the political, economic, and social situation in Ukraine. It contains important information and analysis of the impact of Ukrainian internal and external political processes on the international arena and relations with other countries, including the United States.

The document contains conclusions and recommendations on possible ways to resolve the identified problems and increase cooperation with other countries.

5. *London/Rome, June 21, 2023 - A Memorandum of Understanding between Cassa Depositi e Prestiti (CDP), the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), and Development Finance Institutions of 17 world countries was signed today in occasion of the Ukraine Reconstruction Conference in London.*

This document presents an announcement of a joint investment program for the reconstruction of Ukraine, implemented by the Italian Development Corporation (CDP), the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), and other international financial institutions.

The main goal of the program is defined - the reconstruction of Ukraine after the conflict and support for its economic recovery. The program aims to support various sectors, including infrastructure, energy, transportation, and more. The document provides information on the funding amounts and their allocation to specific projects. It also mentions the mobilization of additional resources to support the program. Overall, it is an important source of information about the joint reconstruction program for Ukraine and highlights the involvement of international cooperation and financing to support the country's economic recovery.

6. *European Bank for Reconstruction and Development. (2014, April). The EBRD's experience with policy dialogue in Ukraine: Case study – Financial institutions and the Local Currency and Capital Markets Development Strategic Initiative.*

This document provides an overview of literature related to Ukraine. It likely covers various aspects of Ukraine's economic, political, and social landscape, as well as its relationship with international financial institutions like the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD).

The overview may include analyses of Ukraine's economic performance, reforms, challenges, and opportunities. It might also discuss the role of international organizations in supporting Ukraine's development efforts, including the EBRD's projects and initiatives in the country.

Overall, this literature review likely offers valuable insights into Ukraine's development trajectory and the role of international actors in shaping its economic and social policies.

7. Cox, M. (Ed.). (2023). Ukraine: Russia's War and the Future of the Global Order. Publisher.

This book, based on high-quality research and analysis, focuses on various aspects of the economy, politics, and social issues related to Ukraine. The authors likely explore the role of international financial institutions such as the International Monetary Fund (IMF), the World Bank, and the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) in the development and reforms in Ukraine.

The book likely offers a deep analysis of the various aspects of Ukraine's cooperation with international financial institutions, including support programs, loan conditions, and their impact on the country's economic and social indicators.

8. Bakardjieva Engelbrekt, A. The Borders of the European Union in a Conflictual World: Interdisciplinary European Studies.

This book appears to be a comprehensive exploration of Ukraine's economic and political landscape, focusing on its relationship with international financial institutions. It likely delves into the history, challenges, and opportunities associated with Ukraine's engagement with organizations such as the International Monetary Fund (IMF), the World Bank, and the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD).

The content likely covers a wide range of topics, including financial assistance programs, structural reforms, and the impact of international financial institutions on Ukraine's economic development and governance structures. Additionally, it may analyze the effectiveness of various policies and interventions implemented with the support of these institutions.

Overall, this book seems to offer valuable insights for researchers, policymakers, and individuals interested in understanding the dynamics of Ukraine's engagement with international financial institutions and its implications for the country's socioeconomic trajectory.

9. E-Content Generic Vendor. (2023). EIB global report 2022/2023 - The Story.

This book, "EIB Global Report 2022-2023: The story behind the numbers," likely provides a comprehensive overview of the European Investment Bank's (EIB) activities and impact worldwide during the specified period. While it may not focus specifically on international financial institutions in Ukraine, it may contain sections or chapters dedicated to the EIB's involvement in Ukraine or touch upon broader regional trends that include Ukraine.

The content probably includes analyses, case studies, and statistics related to the EIB's financing initiatives, investments, and projects across various sectors globally. It may also discuss the EIB's strategic priorities, policies, and initiatives aimed at promoting sustainable development, economic growth, and infrastructure development.

10. Shkolnyk, I., Kozmenko, S., Kozmenko, O., Orlov, V., & Shukairi, F. (2021). Modeling of the financial system's stability on the example of Ukraine. Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy, 16(2), 377–411.

Financial stability is one of the key tasks in the functioning of the country's financial system. National financial systems have significant differences in the level of their development, structure and approaches to regulation. There are no uniform world standards for methods and indicators of assessing financial stability. International financial institutions, including the International Monetary Fund, only outline certain areas and offer an indicative list of indicators that should be taken into account.

The main tasks in determining the stability of Ukraine's financial system include: firstly, the choice of method for assessing financial stability taking into account the peculiarities of the economic system, secondly, adequate implementation of world experience, including recommendations of international organizations, including the International Monetary Fund, the World Bank and the Financial Stability Board, thirdly, scientific justification of the feasibility of using certain indicators, models and methods of their evaluation, fourthly, a systematic revision of the set of indicators taking into account the variability of the financial system under the influence of innovative financial technologies.

Annotation**Parkhomchuk K.R. «Interaction of Ukraine with International Financial Institutions». Manuscript.**

Qualifying bachelor's thesis on specialty 292 «International economic relations», 2024.

Ukraine urgently requires assistance from the European Union (EU) and other international organizations to strengthen its institutions, overhaul its judicial system, and complete the ongoing civil service reform. As the author aptly points out, these crucial steps are essential for Ukraine's democratic development and to prevent its descent into authoritarianism.

The author rightly emphasizes the significance of promoting individuals to higher positions based on their merits and ensuring uncompromising enforcement of the law. These principles are fundamental to fostering a just, equitable, and accountable society in Ukraine.

The author delves into the critical issue of corruption in Ukraine, recognizing its detrimental impact on the country's progress and stability. Tackling corruption effectively requires a multi-pronged approach involving institutional reforms, enhanced transparency, and strong accountability mechanisms.

The author underscores the importance of the Ukrainian government having access to information and the ability to collaborate with international institutions. This cooperation is crucial for prioritizing and proposing projects that align with Ukraine's development goals and effectively utilize available funding.

Key words: international institutions, EU, the co-financing principle.

Year: 2024

Короткий звіт за результатами перевірки кваліфікаційної роботи
антиплагіатною інтернет-системою Unicheck

Ім'я користувача: Доцент кафедри європейської економіки і бізнесу Л...	ID перевірки: 1016244773
Дата перевірки: 12.05.2024 03:44:02 CEST	Тип перевірки: Doc vs Internet + Library
Дата звіту: 12.05.2024 03:44:25 CEST	ID користувача: 100005726

Назва документа: Пархомчук К.Р. Взаємодія України з міжнародними фінансовими інституціями

Кількість сторінок: 46 Кількість слів: 10225 Кількість символів: 79449 Розмір файлу: 155.61 KB ID файлу: 1016029083

9.78%
Схожість

Найбільша схожість: 2.37% з Інтернет-джерелом (<https://0-www-imf-org.library.svsu.edu/uk/News/Articles/2023/03/31/p>).

6.43% Джерела з Інтернету	185	.....	Сторінка 48
6.75% Джерела з Бібліотеки	331	.....	Сторінка 50

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0%
Вилучень

Немає вилучених джерел